

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 25 (2153)

1975 m. BIRŽELIO – JUNE '25 d.

CANADA – MONTREAL – (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

ITALIJOS RINKIMAI

Italijoje įvykę rinkimai sudavė skaudų smūgį valdančiajai Krikščionių Demokratų partijai. Praėjusiose rinkimuose jie gavo 37,8 % balsų, o šiuose tesurinko 28 %. Ypač pralaimėjo tose vietovėse, kuriose anksčiau buvo gerai išsitvirtinusi: Romoje, Milane, Torine ir kt.

Būdinga, kad šiuose rinkimuose komunistų partija pakilo 7 % ir beveik prisivijo valdančiąją partiją. Socialistai pakilo 2 % ir dabar užėmė 12 % visų balsų. Liberalų partija bei kt. pasiliko nežymiais balsuotojų skaičiais.

SURADO IŠEITĮ ?

Kanados Finansų Ministeris John Turner paskelbė naują kovos prieš infliaciją biudžetą; pakeldamas gamtinio kuro už galoną 10 c iki rugpjūčio mėn. ir dar 5 c po to. Taip pat bus pakeltos kainos nat. gazo vartojimui. Tos priemonės, anot jo, palengvins energijos taupymą ir duos galimybių ieškoti naujų energijos šaltinių, be kurių mes infliacijos nugalėti negalėtume.

Kaip būtų, jei sumažintų besaikį paauglių motociklų, motorlaivių, sniegrogių naudojimą? Ar neprisidėtų šio liuksuso apkarpyimas prie energijos taupymo? Gal nebūtų blogai būtų įvesti gamtinio kuro korteles...

DAUGIAU NEGU KEISTA...

Montrealyje įvyko netikėtini dalykai: virš milijono žmonių susirinko ant kalno, nesustūmę, nekilo jokių riaušių, niekas nieko nedėgino, nei grėiovė ar grąšino, kaip jau per šv. Jono Krūkštytojo dieną tradiciniai vykdavo. Matyt, ir patys kvebekiečiai nusprendė, kad tai nekultūringa...

Ant Mont Royal kalno keiliose vietose vyko visiems nemokamai koncertai, dainų programos ir tradicinio senoviško smulkavimo spektakliai. Leidžia spalvotas raketos. Iš tokios didelės ir

margaspalvės minios, tik apie 30 buvo vietoj paparčių suradę kanapių žiedus... Jie buvo vietoje, kilnojamoje ambulatorijoje gydomi. Su daugybi buteliai buvo atrodo, gana populiarūs, nes nemažai skalčius atėjo apsilaisvinti padus į ambulatorijas. Nuotaka buvo pakili, oras puikus ir šventė atmintina.

KANADOS KARIUOMENĖS DALINIAI

pasileka tarnybai Kipro saloje dar šešioms mėnesiams United Nations žinioje.

PREKYBA SU JAPONAIS

aptarti, Kanados Užsienio Ministeris A. MacEachen ir delegatą lankosi Japonijoje. Numatytos dviejų dienų diskusijos aptarti prekybinių santykių praplėtimą.

UŽTIKO BANGINIŲ VAGIUS

Vancouver'yje Greenpeace ekspedicija po dviejų mėnesių sekimo užtikrino sovietų banginių medžioklinį laivą. Ji bandys trukdyti jų gaudymą. Šiems gyvuliams grėsia išnykimas.

• Damaskas ir Kalras persvarsto Ford'o ir Izraelio taikos pasiūlymus.

• The Montreal Star streikui besitęsiant, pasirodys naujas 20 psl. leidinys, kuriame tekstai bus rašomi kalbų kūrų Star'o žurnalistų.

LIETUVOS ŽURNALISTŲ S-GOS

Toronto skyrius parašė raštą Kanados užsienio reikalų ministeriui A. MacEachen Europos saugumo konferencijos reikalu ir gavo šį atsakymą, rašytą 1975. V. 30 ir pasirašytą paties ministerio.

Dėkoju už laišką, rašytą 1975 m. gegužės 21 d. ir liečiantį Europos saugumo bei bendradarbiavimo konferenciją bei galimas jos pasekmes Baltijos valstybėms. Kanados vyriausybė ir toliau nepripažįsta de jure Baltijos valstybių inkorporavimo Sovietų Sąjungonai. Netolimoje praeityje dviem atvejais tuometinis užsienio reikalų ministeris Mitchell Sharp išreiškė tą nusistatymą atstovų rūmuose. Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Kanada sėkmingai stengėsi išvengti priėmimo betkokių pareiškimų ar dokumentų, implikuojančių pokarinių Europos sienų pripažinimą. Kanados nuomone, teisinis pripažinimas sienų, kaip II D. karo rezultato, turėtų būti padarytas taikos sutartyje.

Min. pirm. Robert Bourassa sveikina kapitoną D.R. Reffell, aplaukusi Britanijos laivą i Quebec'a, birželio 10 – 15 dienomis. Foto: W.B. Edwards Inc.

BENDRUOMENYBĖS

UBA – BATUNO INFORMACIJA

– Kęstutis K. Miklas, įvykusioje UBA-BATUNO metinėje konferencijoje gegužės 31 d., buvo išrinktas vykdomojo pirmininku septintam kadencijos terminui. BATUNO prezidento pozicija šiai kadencijai priklauso rotaciniu keliu estams, ir jį išrinkta Mari Linnamaa. Viceprezidentais išrinkti Elena Kulber-Kulbokienė ir latvis Ints Rupners. Izdiniuku – estas Theodor Lemba. Sekretoriais – latvis Vlaja Siksna. Kiti direktoriai nariai – narių verbalizacijai Donatas Banaitis, finansų reikalams – latvis Olgard Balodis ir specialioms projektams – estas Andres Jurlado. Direktoriato antrininkais iš lietuvių pusės išrinkti: Dalia Bulgaraitė, Eugenija Karpus ir Kristina Nomelkaitė. Kontrolės komitetoje lietuviams atstovauja kun. Barnabas Miklauskas.

Kęstutis K. Miklas dalyvavo San Francisco seminaruose, kurie liečia valstybinę dokumentaciją ir jos išplėtimą platesniam panaudojimui bibliotekose. Šia proga tiksliai susitikti su apylinkėje gyvenančiais lietuvių, latvių ir estų veikėjais.

– BATUNO vasaros stipendija prie Jungtinių Tautų atiteko estui Andrus Valvur, 20 m. jaunuoliui studentui iš Chlco, Calif. Stipendijos komitetas turėjo daug vargo dėl stipendijanto parinkimo, nes visi kandidatai, ypač trys lietuviai, turėjo visas kvalifikacijas šiai stipendijai gauti.

– Viktoras Nakas iš Detroito perėmė metų BATUNO sti-

Nuotrauka H. Adomoni.

pendijantas prie JT, nuo gegužės 12 visai vasarai VLIKo paklystas, dirba jo įstaigoje. V. Nakas už perėmė metų studijinį darbą prie JT A Study of the Subcommittee on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities gavo pilną kreditą Michigan'o Universitete.

– Žmogaus Teisų Departamentas prie JT pranešė BATUNui, kad jo protesto raštas, rašytas vasario 14 dėl areštuotų keturių estų Talline kartu su pridėtais Estijos pagrindinių veikiančių organizacijų/Estų Tautinio Fronto ir Estų Demokratinio Sąjūdžio/ memorandumais JT General. Sekretoriui yra priimtas ir įtrauktas į oficialų konfidencialių dokumentų sąrašą, kuris bus perduotas JT Žmogaus Teisų Komitetui bei pro-komitėjai, svarstančiai diskriminaciją ir mažumų apsaugą. Taipgi pranešama, kad nuorašai do-

kumentacijos šiuo reikalu bus persiųsti ir Sovietų Sąjungai, kuri šiuo protestu yra tiesioginiai apkaltinama.

– Raudonosios Kinijos delegacijos prie JT narys Mr. Tai, lankydamasis Columbia universiteto departamente apie Sovietų Sąjungos tautybes, ypatingą dėmesį kreipė į medžiagą apie Pabaltijo kraštus ir paprašė kopijų BATUNO leidžiamų anglų kalba informacinių biuletenių.

– Baltų Santalkos Konferencija priėmė rezoliuciją, kad išvengus dažnai pasikartojančios duplikacijos bei kompromitacijos, BATUNas yra pripažįstamas kaip pagrindinis veiksnys velkos koordinacijai Jungtinėse Tautose, tarantis ir palaikantis abipusius ryšius su visais centriniais pabaltiečių veiksniais.

– Lietuvių Tautinių Šokių Grupė RATELIS iš Waterbury, vad. Antaninos Bulotienės, išpildys lietuviškąją programos dalį UBA-BATUNO 6-tame metiniame Baltijos Festivaly, rugpjūčio 16, Plattdeutsch Parke, Franklin Square, Long Island, New York'o užmestyje.

Metiniais Baltijos Festivalio sutraukia tūkstančius lietuvių, latvių ir estų. Šio festivalio metu bus išleistas suvenyrinis iliustruotas leidinys su programa, festivalio metu dalinamas nemokamai.

Leidinio išlaidoms padengti prašomi skelbimai bel pasisakymai. Joms kainos sekančios: Leidinio viršelio puslapis – po \$60, puslapis vidury leidinio – \$50, pusė pusl. – \$30, trečdalis pusl. – \$20, ketvirtis pusl. – \$15, aštuntadalis – \$10.

Mažiau aukavę bus įtraukti į šio leidinio rėmėjų sąrašą.

Visas šio festivalio pelnas bus panaudotas BATUNO veiklai tęsti Jungtinėse Tau-

tose. Tekstus ir pinigų siųsti virš pažymėtu adresu.

Kęstutis K. Miklas, UBA-BATUNO

Vykdomasis Pirmininkas

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Kanados Lietuvių Fondo tarybos suvažiavimas narių skalčiūmi buvo gana mažas, tačiau jie atstovavo gana didelį, negalėjusių atvykti asmeniškai, narių skaičių. Suvažiavimas ėjo gana sklandžiai, išskiriant kai kuriuos pasisakymus diskusijose dėl pranešimo.

Balsuojant slaptu balsavimu, pagal balsų daugumą išrinkta šios sudėties nauja taryba: Dr. A. Pacevičius, dr. A. Dailydė, J. Bersenas H. Stepaitis, P. Januška K. Lukošius, P. Bastys, J. Ksivickas, V. Montvilas, V. Ignaitis, E. Čuplinskas, ir S. Jokubickas. Nariai: Dr. S. Čepas, S. Kuzmas ir K. Aperavičius.

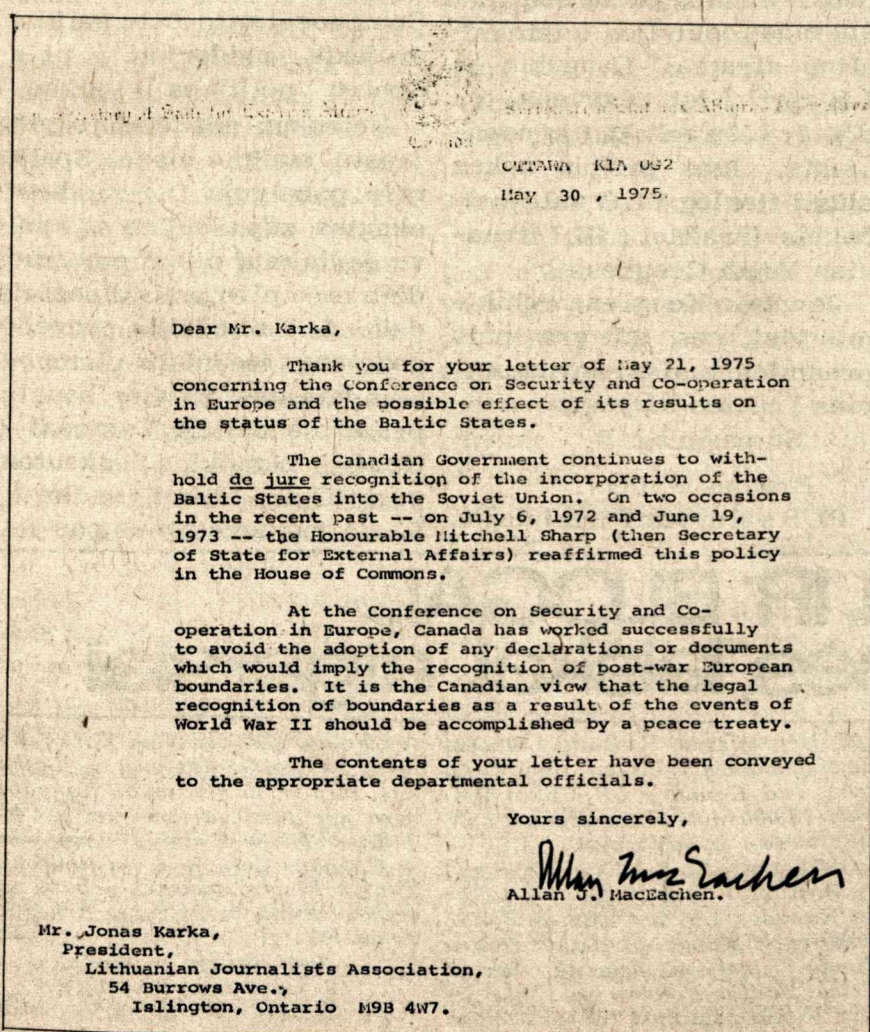
Tuo pat metu buvo išrinkta ir revizijos komisija: V. Lukas, V. Petrakis ir V. Skirgaila.

Vienas iš rimtesnių nutarimų tai įgaliojimų rašymas. Atleityje nebebus priimami jokie raštai kaip įgaliojimai. Turės būti tik originalai, siunčiami kartu su pakvietimais. Organizacijos pageldatai, kad įgaliojimus pasirašytų nemažiau kaip du valdybos nariai.

Dalyvis • PLB VALDYBA aukas. Jaunimo kongresui telkti yra pakviesti JAV ir Kanados LB valdybos ir tam reikalui joms yra įteikti specialūs numeruoti aukų lapai. Tik tuos aukų lapus turintieji ir LB apylinkių įgaliojti asmenys yra teisėti aukų telkėjai.

REMKIME LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ!

NL bendrovės valdyba yra nutarusi kraštį siuntinėti tik už \$5.00 pirmuosius po užsakymo metus naujiems skaitytojams.

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIO ATSAKYMAS:

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pokytimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomoni. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir neleidžia neatsako.

LAIŠKAS LIETUVIŲ VISUOMENEI

Kreipiuosi į Jus, mieli lietuviai, labai svarbiu reikalu. Gal ir neįprastas ryšys, bet kryptingai būdas, bet kitokios išeities neturiu. Jeigu galėčiau, tą reikala paaštrintau asmeniškai arba telefonu, ir taip būtų visiems naudingiau, tačiau prašau suprasti, kad ir telefonu susisiekti su keliomis dešimtimis tūkstančių lietuvių visuose Amerikos ir Kanados pakraščiuose man yra neįmanoma. Todėl kreipiuosi į Jus spaudos pagalba ir labai dėkoju laikraščio redaktoriams, leidusiems pasinaudoti jų paslauga.

Tas svarbus reikalas liečia mūsų lietuvišką jaunimą, besiruošiantį trečiajam savo kongresui. Kad tas kongresas įvyktų, be didelės daugybės įvairiausių darbų ir pastangų, reikia ir lėšų. Tų lėšų kaip tik ir noriu iš Jūsų paprašyti. Daug priežasčių galėčiau nurodyti kam tos lėšos yra reikalingos ir detalai išvardinti visas numatytas išlaidas, bet tai užimtų per daug vietos. Todėl vienui, kad Jūs manim patikėsit, jeigu pasakysiu, kad lėšos yra reikalingos labai dideliam tikslui, tai yra mūsų išsilvijos lietuviškajam jaunimui, dirbančiam labai prasmingą lietuvišką darbą ir bet kokia kaina stekiančiam išsilaikyti lietuviškoje šelmoje.

PLB valdybą paskelbus jaunimo kongreso lėšų telkimo vaju ir pakvietus LB apylinkių bei apygardų valdybas jį vykdyti, pasiryžau telefonu susisiekti bent su Amerikos LB apygardų bei apylinkių pirmininkais ir žinomesniais LB darbuotojais. Nors visi, su kuriais turėjau progos pasikalbėti, jaunimo kongresui pritarė ir žadėjo jį remti, tačiau keliama klausimai parodė, kad apie jaunimo veiklą mūsų visuomenė dar nėra pakankamai informuota. Todėl, prašydamas paramos jaunimui, kai ką iš tos veiklos noriu Jums priminti.

Su trečiojo kongreso ruošėjais ir pagrindiniais darbininkais esu labai artimaime ryšyje, nuolat esu informuojamas apie jų darbus ir matau, kad jaunimas dirba su tokiu užsidegimu, pasišventimu ir pasiryžimu, koki pas mus vyresniuosius jau seniai nebematyt. Savarankiškai jaunimas paruošė kongresui bei atskiroms jo dalims, kaip stovyklai, studijų dienoms, talentų vakarui, rimtą akademinę programą, savarankiškai veda tarpusavyje susirašinėjamą, ruošia ir išleis kongreso vadovą, redaguoja, leidžia ir ekspediuoja informacijos biuletenį "Kongresleis".

2 psl.

tuo kongresu domisi, kad prašo organizuoti lietuvių kalbos kursus jos jau nebe-mokantems, kad skubos keliu jos būtų pramokta nors tiek, kle reikės sekti kongreso elgą. Tam tikslui PLB valdyba į Pietų Ameriką stūnčia mokytojus - vadovus. Irgi tik iš jaunimo tarpo.

Tokių gražių žodžių apie mūsų jaunimą prikalbėti būtų galima daugybės. Bet tai pareikalautų per daug vietos skiltyse. Tikliu, kad jau būsite įtikinti, kad išsilvijoje dar daug turime lietuviško ir patrijotiško jaunimo. Argi leistų mums sąžinė toki jaunimo nuremti? Atsisakykime minties, kad kongresas yra tik jaunimo pasismaginimui, nes iš tikrųjų taip nėra. Ir kongresu nereikia laikyti vien tik to lafkotarpio, kuriuo jaunimas suvažiuoja į vieną vietą. Kongresas yra ir porą metų trunkanti jo paruošamoji veikla ir pokongresiniai darbai. Kongresai jaunimą išjudina, sudomina, patraukė, todėl jis noriai jų darbuose dalyvauja, ir blogai būtų, jeigu tokį pakliūsi jaunimo upą kas nors sugadintų. Taip pat išidėkime, kad lėšos reikalingos ne jaunimo kelionėms apmokėti. Tam eis tik mažai jų dali, nes daugumoje jaunimas pasidengs jas iš kuklių savo kišenų. Lėšos reikalingos finansuoti daugybę kitų paruošiamųjų ir vykdomųjų darbų. Todėl visus lietuvius išsilvius prašau atsiliepti iš mano laišką auka jaunimo kongresui, kuri bus labai prasmingai sunaudota. Visus LB apylinkių pareigūnus ir jų talkininkus prašau nepagalėti nei laiko, nei darbo ir labai prašau išpildyti jūsų paprašytas kvotas. O aukotojus prašau nepasakykėti ir nei vienas teneatsisako aukoti. Jei Jūsų nesuranda aukų rinkėjas, susiraskite jį patys. Juk nebesame kokie biedniokai, bet gyvename gerai. Turime ir pasiturinčių. Turime tūkstančius gerai uždirbančių profesionalų. Argi nemalonu būtų jaunimui matyti juos plačiau praveriant pinigines ir kongresą paremiant stambesniais aukomis. Ypač mes laukiame paramos iš tų, kurie pirmąjį kongresą ruošiant dar patys buvo jaunimas ir patys laukė visuomenės paramos. Taip pat labai jaunimą pradžugintų, jei jo kongresą stipriau paremtų visi tie profesionalai, kurie, jau išsilvijoje baigę mokslus ir savo profesijose įsikūrę, dabar sudaro pačią stipriausią mūsų išsilvijos intelektualinę atramą. Dauguma jų LB apylinkėse negyvena, todėl ir lėšų telkėjai jų nepasiekia. Juos prašau aukas siūsti tiesiog PLB valdybai, čekius išrašant: III Lithuania Youth Congress.

Jaunimo Kongresą remkime visi, nes tai yra pats prasmingiausias investavimas į tautos lobyną. Su pagarba

Bronius Nainys
PLB valdybos Pirmininkas

IR GERA, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

KANADOS TF ATSTOVYBĖ IR LB

Pasaulio Lietuvis 1975 m. balandžio mėn. numeryje tilpo sekantis Kanados Tautos Fondo Atstovybės pareiškimas:

Pasaulio Lietuvis 10/75 nr. straipsnyje "Vasario 16 pinigai" PLB pirm. B. Nainys, rašydamas

apie lėšų telkimą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai, tarp kitko rašo, kad Kanados LB Vlikui įteikusi 18,000 dol. Zinia yra netiksli, ir prašome ją atitaisyti.

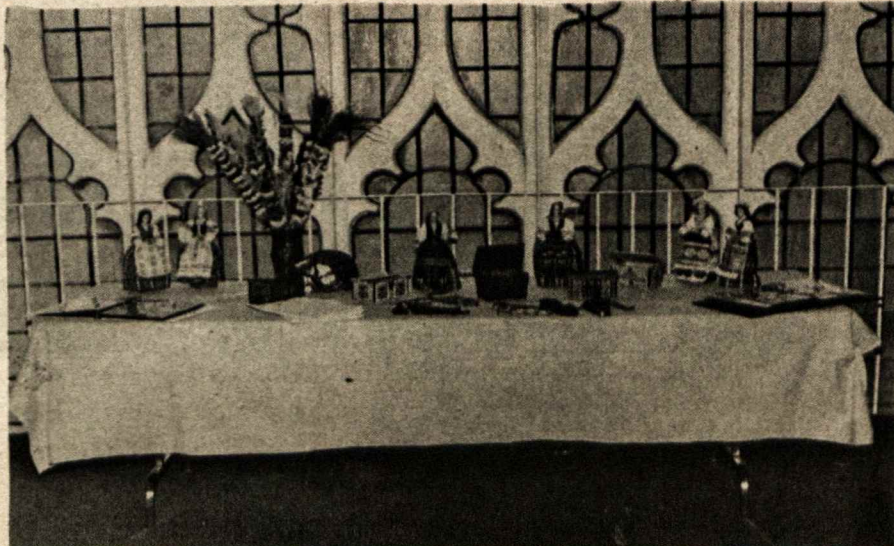
1974 gruodžio 7 Vliko seimo metu Bostone Vlikui 18,000 dol. įteikė ne Kanados LB, bet Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje įteikė Tautos Fondo vicepirm. Zenonui Jurui. Tiesa, Tautos Fondas yra Vliko išdas. Vlikui palaikyti Tautos Fondas ir buvo įkurtas. Tačiau, kaip Tau-

tos Fondo centras New Yorke, kuriam pirmininkauja prel. J. Balkūnas, taip ir jo atstovybė Kanadoje nėra nei Bendruomenė, nei jos padalinys. Todėl ir pinigų surinkimas iš Kanados lietuvių ir jų įteikimas Tautos Fondui visiškai nebuvo susijęs su Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Aug. Kuolas, pirmininkas
J. Gustainis, sekretorius

PL pastaba: PL mielai deda atitaisyti, tačiau pasilieka su viena

PANORAMA

Lietuviškos lėlės, Vilniaus verbos ir kt. "Vaivų" išdirbiniai. Nuotrauka J. Aušroto.

SKAUTAMS

VAIVORYKŠTĖS PROJEKTAS

Montrealio lietuvių skaučių Nerlingos tunto VAIVOS vyresnųjų skaučių d-vė išsilvijoje įsikūrė 1948 m. pavasarį. Tai bene pirmasis lietuvių skaučių vlenetas, atskūres šiaurės Amerikos Kontinente. Jau daugiau kaip 25 m. kaip Valvos d-vė nuolat rūpinasi, kaip galima glitau ir ryškiau savo veiklą įprasminti, idomiai ir patraukliai visa tai įgyvendinti jaunesniųjų skaučių tarpe. Šalia sueigų, iškylių, stovyklų, kūčių, skautoramų, Kazluokmūgių, visada ieškota dar naujų, originalių ir prasmingų veiklos būdų. Todėl, turbūt, darbščiųjų Valvų dėmesys nuolat krypto į lietuvių tautodallę.

Iškyliamos pas dall. Anastaziją ir Antaną Tamošaitius ir dažnai palaikydamos su jais ryšius, Valvos konkrečiai išsamoniui, kas yra mūsų tautodallė ir panoro su didesniu tautodallės projektu išelti į visuomenę bei kreiptis į Kanados Federalinės valdžios atitinkamas įstaigas, gauti pinigines paramas.

Savo užsimojimą Valvos pavadino Valvorykštės Projektu: išmokyti ir glitau pažinti mūsų tautodallę, parodyti savo darbo vaisius lietuviams ir kanadiečiams, o taip pat tautodallės prasmę melle ir lietuvišką nagingumą išklepyti jaun. sesių tarpe.

Su nuoširdumu, sumanumu ir ištverme projektą įsijungus ir suliteresuotoms moterims, skaučių užsimojimas emė igitį realių vildų.

Projektas pradėtas planuoti dar 1973 m. pavasarį, iškyliant pas dall. A. ir A. Tamošaitius, Kingstone, Ont. Tų pačių metų vasarą pasi-telrauta Dauglakutūrinuose Centruose, kaip būtų galima projektą priderinti prie Centry politikos ir planų.

Netrukus pradėta mokyti juostų audimo meno. Spallo mėn. pabaigoje D. Gruodienė skaites supažindino su spalvų derinimu, o tų metų gruodžio mėn. pirmomis dienomis dall. A. Tamošaitis pravedė gobelenų technikos pirmuosius kursus. 1974 m. sausto pradžioje dall. A. Tamošaitis pamenė pamokino skaites praktiškai kilmų audimo. Pagal jos nurodymus, pas R.

Leclerc užsakytos audimo staklės, kurias gavus, pas Tamošaitius mokyti audimo užmetimo technikos ir gauta bendrų galrių projekto vykdymo suplanavimui. Tų metų rudenį iš Grand Rapids, Mich. atkvelesta U. As-trienė sėkmingai pravedė šiaudlinukų gamtinio kursų. Ir taip skaites bei jų talkininkės padarė nemažą gražių tautodallės darbų: rištinių kilmų ir gobelenų, lietuviškų alų, velyklinių margučių, nlaus verbų, šiaudlinukų, įvairlaraščių juostų, medžio drožinių. Visam šiam darbu atlikti ir reikalingus in- struktorius pasikvietė bei priemonės išgyti Fed. Val- džia paskyrė net virš 6 tūkst. dolerių.

Pirmiausia savo tautodallės darbų pavyzdžius skaites išstatė Montrealio lietuvių visuomenė. Dall. A. Tamošaitis davė išsamią paskaltą ir dirbtinių paaštrintumų. Susilaukus didelio susidomėjimo, parodėles imta ruošti ir kanadiečiams Montrealyje ir už jo ribų.

Savo eksponatus Valvos nuslvežė ir į lietuvių vyr. skaučių sąskrydį, įvykusį 1974 m. pavasarį, Dainavoje prie Detroito. Lalmėta pirmoji vieta ir piniginė dovana: Valvorykštės parodėlė nuvežta ir į Akademikų Skautų stovyklą, vykusią toje pačioje Dainavoje tų pačių metų rugpjūčio m. pabaigoje. Čia vėl didysis skautų rėmėjas ir projekto globėjas dall. Tamošaitis pravedė visiems stovyklautojams gobelenų ir juostų audimo kursus.

1974 m. gruodžio antroje pusėje Valvos dalyvavo Quebec'o provincijos įvairių tautų Kalėdų eglių par-

abejone: kaip gali būti "pinigų surinkimas iš Kanados lietuvių" visiškai nesulijęs su Kanados Lietuvių Bendruomenė, kai laikraščiuose pranešama, jog pinigai Tautos Fondui taip pat renkami ir Kanados apylinkių rengiamuose Vasario 16 minėjimuose?

Labai teisinga Pasaulio Lietuvis redakcijos pastaba. Kaip gali būti pinigų surinkimas iš Kanados lietuvių visiškai nesulijęs su Kanados Lietuvių Bendruomenė, kai beveik visur ir Vasario 16 d. minėjimus organizuoja KLB apylinkės? Ar Kanados TF Atstovybė tik neužsikrėtė nuo JAV ALTOS ir iš dalies VLIKO bendruomenės ignoravimu? Jeigu TF atstovybė nežada šito savo pareiškimo patikslinti, gal KLB apylinkės, vertėtų jį atkreipti dėmesį ir padaryti atitinkamas išvadas atelčiai.

Montrealis. Pr. Rudniskas

JEI NEAPSIRINKU?

Prancūko popietėje, NL Nr. 22 / 2150 / rašiny su pradžios pavyzdžiais prives-tas prie NL spaudos ballaus Toronte buvusio pačio svarbiausio rengėjo, sakoma "... pats svarbiausias rengėjas, kurio atsakomybėje

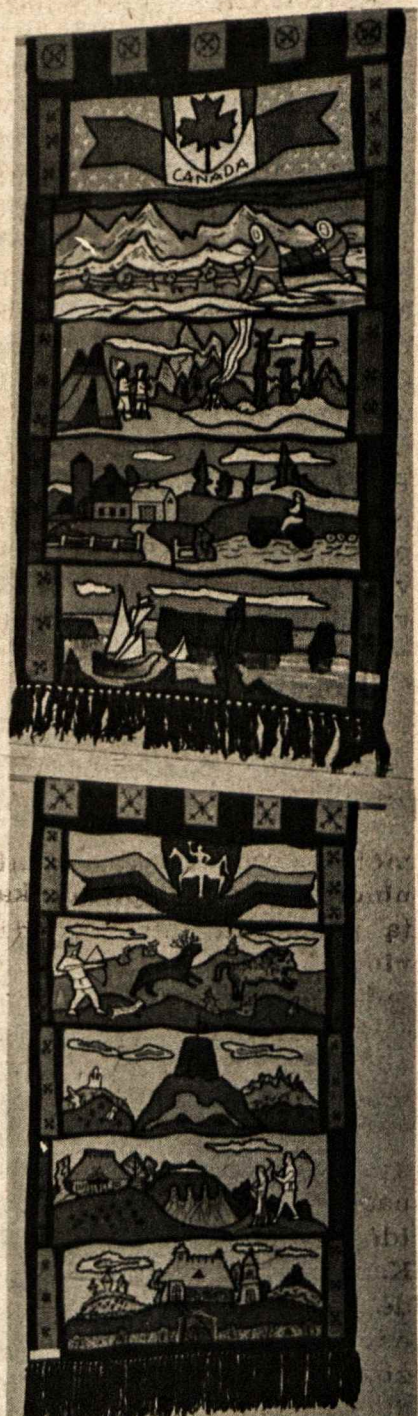
dose. Ten pademonstruoti eglių lietuviški papuošalai ir apibūdinti lietuviški kalėdiniai papročiai.

Ir 1975 m. Valvorykštės projekto parodėlės tęslamos. Labai didelio dėmesio Valvorykštė susilaukė ir per pirmąjį Kanados lietuvių kultūrinukų suvažiavimą, įvykusį 1975 m. gegužės m. 24-25 d. Toronte.

Šis Valvorykštės projektas galėtų būti gražu ir sektinu pavyzdžiu ir kitų vietovių skautams. Tai labai pagyventų ir praturtintų skautišką kultūrinę veiklą. Maitytina, kad suliteresuotoms kiltoms skautams Montrealio Valvos sutiktų patarti, nurodyti ar patinstruktuoti, kaip galima panašius projektus ar kitus dalykus įvykdyti ir kitose vietovėse.

Montrealietės VAIVOS tikrai vertos didelio pagyrimo ir įvertinimo.

L. Eimantas

"Vaivų" kilimai. Viršuje su Kanados ir apačioje su Lietuvos vaizdais. Nuotraukos J. Aušroto.

buvo patikėta praveisti programą, ne tik kad neatėjo, bet visai nusiėmė iš Toronto. Jis nuvažiavo į už kelių dešėkų mylių esantį miestą, į ten tuo metu vykstantį kokią tai parengimą".

Pas mus, torontieškus, "kursuoja" mintis, kad tame popietės apžvalginame rašinyje paliestatas gali būti mūsų šiekis Toronto lietuvių veikėjas J. R. Simanavičius. Jei aš ir kiti spėdami neapstirinkame, kad yra liečiama visuomenininkas, J. R. Simanavičius, tai noriu patikslinti ne tik to rašinio autoriui, bet ir kitiems nežinantiesiems: J. R. Simanavičius yra KLB Krašto Valdybos pirmininkas ir jis buvo nuykęs į Hamiltono lietuvių mergaičių choro "Aidas" penkmečio sukakties koncertą. Jis ten vyko ne taip kaip Prancūko suminėtas prieš daugelį metų dviratinkas, bet kaip Bendruomenės autoritetas, pagerbti choro su-kaktį. Jis nesulaužė duoto žodžio ištesėjimą ir užau-ją vėjai nenusinešė jo savistovumo.

Priešingai, jis parodė savistovumą ir žodžio ištesę-

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

KILNIAM ŽIBURIUI UŽGESUS

AŽUCLAS, KURIO NEPALAUŽĖ GEŠTAPAS, VENGRIJOS KGB,
TIK SU ŠIRDŽĖLA NUSILENKE VATIKANUI

Stepas Varanka

Š.m. gegužės mėn. 6 dieną 9:15 ryte mirė Vienoje, Austrijoje bažnyčios princas, kardinolas, Vengrijos primatas Jozsef Mindszenty sulaukęs 83 metus. Palaidotas Mariazel bazilikoje, kriptoje, Vengrijos šventovėje.

Užgeso nepaprastai kilnus žiburys, kurio nepalaužiamo tikėjimo spinduliai veržiasi į tolimą ateičių tikinčiųjų pasaulį. Jis švytės kaip nepaprastas meteoras. Vėlonis Mindszenty kietai gynė laisvės ir tikėjimo žmogius principus. Jo nuomone Vatikanas neturėjo eiti į jokius kompromisus su komunistais. Mindszenty, tai pasipriešinimo simbolis.

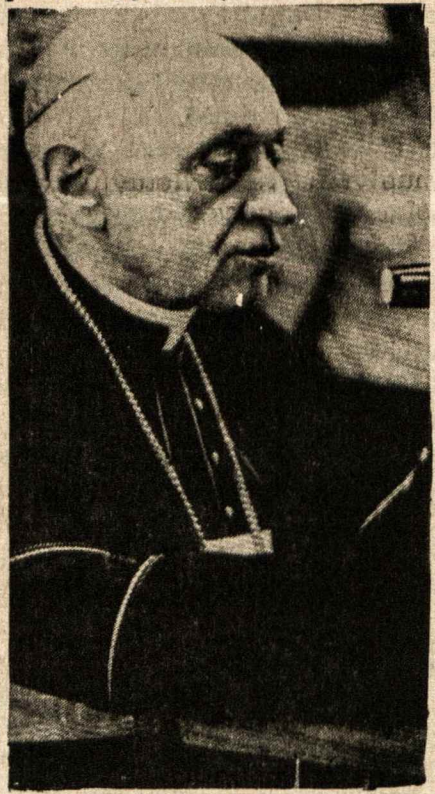
Kardinolas Mindszenty prieš savo mirtį daug apvažinėjo su paskaitom, prakalbom, lankė įvairias valstybes ir tautines kolonijas. Teikė patarimus, palaikymus ir daug meldėsi. Spėjo užbaigti savo atsiminimus, kurie pasirodė angli kalboje 1974 metais, pavadinti "Memoris", Jozsef Cardinal Mindszenty, su 32 nuotraukom ir 85 dokumentais. Išleisti Macmillan Publishing Co., Inc., New York. Knyga turi 341 puslapį. Atsiminimai iš vengrų kalbos jau yra išversti į keletą svetimų kalbų.

Atsiminimai parodo pasauliui kaip už laisvę, savo tautos meilę ir tikėjimą reikla brangiai mokėti. Kaip daug reikla kentėti, kad tos mellės neprarasti. Atsiminimai atskleidžia pirmą kartą pasauliui, kaip legendarinis bažnyčios princas nesidavė palaužiamas komunistinio žiaurumams. Jis buvo gyvas autoritetingas, žymus pasaulyje litūninkas tų nežmoniškų sadistinių kankinimų, paniekinimų, kokių naudoja komunistai savo idėjos priešams sunaikinti. Kardinolas patikrina, kodėl jis apleido amerikiečių ambasadą, savo vėlesnį vizitą Vatikane ir savo kelionę po pasaulį tikslą.

Jozsef Mindszenty buvo gimęs 1892 metais kovo mėn. 29 dieną Vengrijoje,

Mindszent vietovėje, Vas apskrityje. Jo tėvai, Janos Pehmm ir Borbala Kovacs buvo 25 akry ūkio savininkai. Tėvas ėjo kaimo bažnyčios komiteto naštalytno ir mokyklos valdybos įvairias pareigas. Jo tėvai ir protėviai buvo kilę iš senų Vengrijos šeimų. Šeimoje buvo gimę 6 vaikai. Pirmieji dvynukai po gimimo mirė, trečias vaikas Jozsefo brolis mirė turėdamas 8 metus. Apart Jozsefo buvo dar dvi seserys. Tėvai stengėsi sūnų išleisti į mokslius. Vieni metu, po brolio mirties, tėvas norėjo, kad Jozsef suaugęs perimtų ūkį. Tik motina tam pasipriešino. Baigęs pradžios mokyklą vėliau gimnaziją, Mindszenty įstojo į kunigų seminariją Szombathely, kurią baigė ir 1915 metais birželio mėn. 12 dieną, per Širdies Jėzaus šventę, vyskupo Janos Mikes buvo išventintas kunigu.

Per eilę metų ėjo įvairias pareigas. Buvo darbštus ir pastatkojęs krikščionybės ir labdarybės darbuose. 1945 metais Popiežiaus Pijaus XXI buvo pakeltas į kardinolus ir paskirtas Vengrijos primatu. Tame laikotarpyje po nacių žiaurumų, slautė Rytų Europoje Stalino sadistinis brutalumas. Kardinolas stėjo ginti savo tautos, bažnyčios ir krikščionybės pažinimą. Po to buvo pra-

Kard. Joseph Mindszenty

1948 metais komunistai nepakęsdami jo aršaus pasipriešinimo pradėjo jį persekioti ir pagaliau areštavo. Jis buvo apkaltintas šnipinėjimu, priešvalstybine veikla ir valiutos spekuliacija. Senas NKVD metodas. Vengrijos saugumas Budapešte Andrassy gatvėje vykdydamas tardymus elgėsi su kardinolu nežmoniškai brutaliai. Buvo daromi iš jo juokai. Elgiamasi labai pažeminančiai. Per vieną tardymą, policijos majoras sušuko: "Tu šuva, kiek ilgai mes turėjome laukti to momento". Po daugelio naktinių, ilgų, nežmoniškų tardymų, dažnai išrengtas nuogai ir visokiu vaistu, sukeliančiu baimę ir kotokias reakcijas, buvo priverstas pasirašyti apgaulingą prisievestas parodomasis teismas Kardinolas buvo nutelstas kalėjimu iki gyvos galvos. Mindszenty kalėjime praleido 8 sunkius ir baisius metus.

1956 metais, kilus Vengrijoje laisvės kovotojų sukilimui, kuris rusų kariuomenės buvo užgniaužtas, Kardinolas gavo prieglobstį Amerikos ambasadoje Budapešte. Joje išbuvo 15 metų kaip "svečias" - kalinys. Prieš 4 metus, susitarus Vatikanui su Vengrija ir Niksono administracijai spaudžiant, išleistas sušarūninto su komunistais, Mindszenty buvo "paprašytas" aplieisti Vengriją ir niekad į ją negrįžti. Tas pažadas, pasakė bažnyčios ažuolas "Tai mano gyvenimo sunkiausias kryžius".

Po tiek daug metų darbo dėl krikščionybės, labdarybės, švietimo, tautos meilės, buvo verčiamas Popiežiaus Pauliaus VI atsisakyti nuo Vengrijos primato titulo ir titulo. Su tuo Kardinolas Mindszenty nesutiko. Tai padėka, kurią šis bažnyčios kovotojas gavo iš Vatikano. Kardinolas paskutinio laiku gyveno Austrijoje, Pazmane mieste netoli Vengrijos sienos, vengrų klierikų bendrabutyje. Jis tapo Vatikanui nepageidaujamas DP Kardinolas, trukdantis Vatikanui bendradarbiauti su Maskva.

Kardinolas, važinėdamas po pasaulį skelbė, kad komunistinio neapykanta tautinei meilei ir religijai yra neįtikėtinai fanatiška. Jis sakė: "Aš noriu pasakyti tiesą, kalbu po daugelio metų tylėjimo. Kalbu tik tiesą. Tyliu tik ten, kur dėl dorovės netinka kalbėti. Skelbiu tuos atsiminimus tik tam, kad žmonija žinotų koks likimas ją laukia, jeigu komunizmas ją užvilešpataus".

Atsiminimuose sakoma, kad žmogus nebuvo komunistų - saugumiečių stumtas ir tardomas, negali sau įsivaizduoti kokie baisūs dalykai vyksta tardymo metu. Jam buvo pasakyta, kad ir Popiežius jį turti specialiai paruoštą vietą. Prieš daugelį metų Kardinolas parašęs pirmą knygą "Az Edesanya" - Motina, kurioje motinai yra reišktama nepaprastai didelė pagarba ir didelė auklėjimo svarba.

Su Kardinolu Jozsef Mindszenty mirė, ne tik Vengrija neteko savo kilnaus dvasiško, dydvyrio ir tauraus patrioto, bet ir Vatikanas ir pasaulis, kurio tikėjimas ir ištvermė spinduliuos per ilgus laikus.

SIMO KUDIRKOS PĖDSAKAI MONTREALYJE

Nijolė Bagdžitūnienė

S. Kudirka sutinkamas aerodrome

Laukiame atskrendant lėktuvo, jaudinamės ir vienas kitam giriamės, kuris geriau pažįstame Simą Kudirką, nors beveik visą vienodai žinome jį dar tik iš nuotraukų laikraščiuose. Laukimo valandos ilgėja, nes dėl blogo oro New York lėktuvas labai vėluoja. O kalba sukasi vien apie jį, Simą. Ir vėl prisimename jo šuolį į laisvę, gražinimą į vergiją, Lietuvos laisvės reikalavimo šauksmą teisme, juodas dienas lageriuose ir pagaliau antrą "šuolį" į laisvę, šį kartą jau su visa šeima.

Aerodrome prabėgantieji keleiviai, lėktuvų pilotai ir stjuardės atkreipta dėmesį į laukiantį būrį žmonių su gėlėmis ir neįprastais jų akiai spalvotais lietuviškais tautiniais drabužiais.

Pagaliau lėktuvas jau čia ir dar po ilgo laukimo, pasirodo ir mūsų lauktasis Simas Kudirka. Visi puola - me prie jo, vieni išteikiame gėles, kiti spaudžiame ranką, linkėdami sėkmės ir džiaugdamiesi jį matydami Montrealyje, o dar kiti klausinėjame jį, norėdami sužinoti koks buvo oras New Yorke.

Seselė Paulė, pažadėjusi Simą Kudirką sutinkant vertki, išteikdama jam didžulę puokštę ramuntų, didvyriškai stengėsi savo duoto pažado neišpildyti. Girdisi triukšmingas "Sveikas Simai". Svetimtaučiai apspitę ratu, stebisi, kas tas lieknas džentelmenas, kurio žmonės taip džiaugiasi.

Neperaukštas, lieknas žmogus, ar kas jo nežinančių, gali įsivaizduoti kiek jis turi savyje ryžto, drąsos, iškalbingumo ir ypač tos žmogiškos šilumos ir paprastumo, ko dabar taip trūksta mūsų laikų žmogui.

Kažkas iš lietuvių yra pasakęs, kad Kudirka lyg magnetas traukia prie savęs žmogų. Tuo mes turėjome progos išitikinti jo viešnagės metu Montrealyje. Paviešėjęs pas mus keletą dienų, jis turėjo progos susitikti su įvairaus amžiaus ir profesijų tautiečiais. Su vienu iš jų, su kitais trumpiau pabendraus, visiems paliko dalelę išgyventos kančios, tą nepalaužiamą ryžtą kovoti dėl Lietuvos laisvės ir dėl laisvės savo paliktų draugų Sovietų Rusijos lageriuose. Ir jeigu Sovietų Rusija išleis delegaliją iš laisvojo pasaulio, jis, nežūrint kas jam atsitiktų, ieltų į tos delegacijos sudėtį, kad galėtų nurodyti lagerius ir nežmonišką kankinimų sąlygas juose.

Birželio 13 d., minint Sibiran ištremtuosius kankinius bei žuvusius, Dominion skvere, buvo vainiko padėjimo iškilmės, kurias kas-

met organizuoja Baltų komitetas. Susirinkus miniai žmonių, bei lietuviams, latviams ir estams atnešus savo vėlavas, prie paminklo buvo padėtas Sibiro kankinams pagerbti vainikas. Po ilgesnės Baltų pirmininko /latvio/ kalbos, buvo pristatytas mūsų Simas Kudirka, kuris laike visų iškilmių, paveiktas dar taip nesenu išgyvenimų lageriuose ir gal būt daugiau negu bet kas iš mūsų, mintimis arčiau siai būdamas šalia mūsų brolių, paliktų saugumo rankose, stengėsi paslėpti ašaras už tamsių akinų. Po vėlavų nešimo daugelis turėjo progos susipažinti su Simu, kiti susimąstę apžiūrėjo tik ką padėtą vainiką.

Simui viešint Montrealyje, kaip pavieniai asmenys, taip ir organizacijų atstovai, stengėsi kaip galima daugiau susipažinti su juo, pasikalbėti, išstaiškinti rūpimais klausimais. Jis ėjo kviečiamas, matomai išvargęs, tačiau linksmas, nuoširdus ir toks savas. Tų progų susilaukė žurnalistas ir reporteriai, šeštadieninė mokykla ir studentai, šauliai ir pavieniai asmenys. Na o atsisveikindami dūnoje Aušros Vartų bažnyčia buvo pilnų telių žmonių. Buvo atnašojamos šv. Mištos už Sibiro kankinius, jas šventė du kunigai, pamokslą sakė latvis kunigas. Kai kurios organizacijos dalyvavo su savo vėlavomis. Įspūdingai giedojo AV parapijos choras ir sol. Glna Čapkauskienė. Po pamaldų sekė Simo Kudirkos pagerbtas parapijos salėje. Simui pasirodžius salėje, ly-

dnam viešnagės globėjui Montrealyje dr. P. Lukošė - viečiui ir būrelui kltų, pakilo nuoširdžios ovacijos. Šauliai, skautės, skautai ir jaunimas stovėjo iš abiejų praejimo pusų.

Programos meninėje dalyje atlikta B. Vaitkūnaitės - Naglenės choreografija Obelė, solistė Glna Čapkauskienė ir A. V. parapijos oktetas padainavo keletą dainų, ypač Aras ne vienam ištraukė ilgesio ašarą.

Po programos buvo pristatytas visų lauktas Simas.

Savo jausmingoje kalboje padėkojo už jo ir jo šeimos išlaisvinimą iš vergijos, nušvietė pavergtųjų pažeminimus ir papasakojo savo kelis susitikimus su žymiais rusų disidentais. Taip pat ragino visus geros valios žmones, lietuvius, latvius, estus, lenkus, vengrus ir kt. prie vienybės pulso, nes tai vienintelis kelias laimėti laisvę!

Estų ir latvių garbėjai atstovai tarė sveikinimo žodžius, Viena programos pranešėja, Rasa Lukoševičiūtė - kita buvo Vilja Malcūtė - perskaitė vardus organizacijų, kurios atstuntė Simui Kudirkai sveikinimus.

Buvo statyta eilė klausimų iš publikos, į kuriuos Simas, kad ir varžomas laiko, atsakė knėjo taikli ir išsamiai.

Po K. L. B. Montrealio Akės pirm. J. Šiaučiuo padėkos žodžio buvo išteiktas adresas su gražia dedikacija ir dovana, bei asmenišku dovanų. Sugiedotas Tautos Himnas ir Simas Kudirka dar kiek pabuves, mašinų vūkstinės lydimas, išvažiavo į aerodromą.

Simo Montrealyje nebėra. Bet ilko dalelė jo kovingos dvasios ir tos nepaprastos šilumos ir paprastumo, kuri jauti jį sutikęs. Jo vardas, kaip ir kito Kudirkos, Lietuvos istorijai liks prasmingu.

Simas Kudirka klausosi dainuojant sol. G. Čapkauskienę (akomp. Mme. Roch), šalia sėdi Aušros Vartų parapijos klebonas J. Kubilius, S. J., latvis kunigas ir Pr. Paukštaitis. Nuotrauka H. Adomonio.

po chicanos dangum

Lietuviai žurnalistas Susiorganizavę į skyrių, ruošia gegužinę illepos 26 d. Onų vardadienio progą Lietuvų salėje ir sode Union Pier, Mich. Čia lyg lietuviškas miestelis, labai graži vieta, vėl šimto namų savininkai yralietuviai. Yra ir jų organizacija, kuri suruošia įvairių parengimų: LŽS-gos CV yra vėl paskelbusi jaunimui konkursą, skatinamą rašyti į lietuvišką ar anglišką spaudą Lietuvos reikalui, bei visuomeniškose veiklose žinlas. Premijų išteikimas įvyks kitais metais sausio 25 d. žurnalistų Spaudos Balluje.

Debitančių Gintaro iškilmes surengė Chicago Lietuvų Moterų klubas, birželio 15 d. Conrad Hilton viešbutyje. Tai tikrai paki-

lus ir mellę išreikšiantis Lietuvali pasirodymas. Išleinančios į jaunystės gyvenimą debutantės: J. Bardis, G. Blčiūnas, D. Brusdokas, R. Dičtus, A. Jagėla, S. Petroskus, A. Pozarnukas, L. Rimkus ir S. Savickas. Jas parengė p. Mulaškie, p-lė Matul ir Giedrė Čepaitis. Daugiausia rūpesčių pakėlė ne tik debutantės atliekant programą, bet ir rengimo komitetas su pirm. P. Dargiene. Ši 15-ąji Gintaro balų rėmė labai daug žmonių. Grojant Blčiūnėnės orkestrui, tautiniais buketais pasipuošusios debutantės žyglavo į salę, po Lietuvos kons. Daudžvardenės pasveikindami. Įspūdingos ceremonijos atkreipė kelių šimtų žmonių džiaugsmingą dėmesį. Tėvai pakėlė

(Nukelta į 6 psl.)

jimą - sutapus laikui atidarymui abiejų parengimų programų, Simanavičius savo vietoje paliko J. Karką spaudos ballaus programai atidaryti, o tesėdamas žodį jis nuvyko į Hamiltoną. Ir vėl, tesėdamas žodį, į spaudos ballų sugrįžo vėliau ir išbuvo iki jo pabaigos. Tai ištikrųjų, kaip ir Pranckūnas sako "kad ne kiekvienas gali su jais susilygtinti". P. Viktutis

Toronto, Ont.

NL apgalestauja, kad yra kai kurių asmenų daleidimas J. R. Simanavičiaus vardu. Atrodo, kad Pranckūno popietėje išvesta mintis galėjo tiktai kitiems rengėjams, kurie visiškai spaudos balluje nedalyvavo. Būtų daugiau negu nesąmonė taikyti J. R. Simanavičiui, nes jis būdamas rengėjų būrelio pirmininkas, puikliausiai viską paruošė spaudos ballaus geram pastatimui. O išvykimo aplinkybėse viską patvarkė. Tiesiogai sako P. Viktutis... grįžo vėliau ir išbuvo iki jo pabaigos. Norisi dar pridėti, kad ir pasakytas iš salės išėjo.

Pr. Paukštaitis

... NĖ VIENO DOLERIO - SAU. .

Mielas N. L. Redaktoriau,

Paskaitės Darbininke š.m. birželio 6 d. 23 numeryje straipsnio autorlaus, prisidengusio slapyvardė /autorlaus nuomone išvengtį reklamoms/ mintimis, raginančioms paskelbti birželio mėnesį pensininkų spaudos varam ir visą, gautą iš socialinio draudimo įstaigos vienkartinę pašalpą - 50 dol., paskutini lietuviškiems išlėjusioms patriojiniams laikraščiams, plinalpritariu. Ta proga, daili iš mano gautos sumos - 10 dol. money orderi, slunčiu NL paremti.

Likusių dalį padalinu kitiems laikraščiams, kuriuos prenumeruoju, nepasitikdamas sau iš to laimėkto nė vieno dolerio.

Gaila, kad kanadiečiams pensininkams tokia laimė nenusiypsojo. Bet turite pamkamai skaitytojų - pensininkų Amerikoje. Gal ir daugiau tokių "durnių" kaip aš atsirastų?

Jūsų

Vytautas Česnavičius
Brooklyn, N. Y.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Latvju rašytojas Anslavs Eglītis nuotr. Alg. Gustalčio

PRAŠOM ATEITI, PONE!

Anslavs Eglītis scenos
veikalų proga

Algirdas Gustaitis

Latviai, būdami neskalt-
lingesni už lietuvius, dauge-
liu atveju yra veiklesni, ypa-
tingai kūrybine prasme. Be
kitko, jie yra išsivertę nepa-
lyginamai daugiau lietuviškų
knygų, nei lietuviai latviškų.
Čia spausdiname mūsų
bendradarbto Algirdo Gus-
talčio parengtą idomų rašinį

apie vieną žymiausių užsie-
nio latvių rašytoją Anslavą
Eglitį, neseniai jo išleistų te-
atrinų veikalų parašėję.
Straipsnis išsidėmėtinai
lietuvišku užsienyje – išsivertę,
teatru besirūpinantiems, ir
aplamai tebenorintiems mū-
sų kultūrinės veiklos kles-
tėjimo. NL

Šiuolaikinės latvių rašti-
jos užsienyje vienu išpūdin-
giausių, kūrybingiausių bei
žymiausių rašytojų yra Anslav-
s Eglītis, g. 1906 m. Ry-
goje. Jis yra diplomuotas
dailininkas, šmaikštus filmų,
knygų kritikas, iškilus žur-
nalistas, pavyzdingas prozos
rašytojas, idomus romanų
autorius, spalvingų nove-
lių meistras, lengvai ska-
tomos stiprios intrigos ži-
novas, populiarių teatrinų
veikalų autorius.

Jis, kelių dešimtųjų svarių
tomų autorius, visad links-
mas, visad gyvas, nepa-
vargstančias kūrybingas, be-
veik kasmet nors vienos
knygos gimdytojas.
Anslavs Eglītis lygiai
pulkas rašytojas / tą visi, jo
raštus skaitantieji žino /, bet
nemažiau pulkas žurnalistas
/ tą visi, jo publicistinius
straipsnius skaitantieji žino /.
Tą, lietuviams sunkokai su-
prantamą dvilypiškumą jis
pulkiai ir labai lengvai ats-

kiria, be vargo padalina. Jis
lygiai brangina žurnalisto
vardą, kaip ir rašytojo.

Neseniai, 1974 m. data,
pirmaeilė latvių leidykla
Gramatu Draugs, išleido dvi
pulkiai įrištas, drobiniais
aplankais, spalvotais virše-
liais, knygas: Anslavs Eglītis
LŪDZU IENACIET, SER!
/ Prašom ateiti, pone! / . Pir-
mame tome devyni teatriniai
veikalai / 368 psl. / . Antrame
šeši teatriniai kūriniai / 352
psl. / .

Anslavs Eglītis pasakoja

Išskirtina proga pasikal-
bėjau su mano mėilu bičiuliu
ir draugu Anslavu Eglitiu:

- Kada pradėjote rašyti
teatru? - paklausiau.

- Vokiečių okupacijos me-
tu. Paprašius ir neatlaidžiai
pageldaujant Rygos teatro
direktoriui. Nors buvau nu-
taręs ir pats sau pradžioje
nerašyti teatru veikalų, nes
juos rašant reikia stipriai
nukrypti nuo prozinio rašy-
mo. Novelės, romanai rašo-
mi visiška kitokiu pagrindu.

Man spyruojantis, kad ne-
turiu supratimo, kaip rašyti
teatru, tasai teatro direkto-
rus man davė paprastą, bet
nuostabią esminį patarimą:
teatru nereikia miesto de-
ginti, ar panašų didelį i-
vykių. Tai palik romanis-
tams. Teatru reikia mažų
įvykių, patinkančių kėdėse
sėdintiems. Pavyzdžiui: iš-
leidi į sceną du žmones. Vie-
nas jų sako: "Duok man tavo
kelnų sagą!" "Neduosiu!", -
atsako antrasis. "Duok!" -
"Ne, neduosiu. Kodėl tau jos
reikia?" Pirmas tipelis eina
ir plėšė šagą iš kelnių. An-
tras neduoda. Štai ir teatri-
nis veiklas".

- Numanau, kad prie tokio
pokalbio dar reikia šio to
daugiau, kad susidarytų teat-
rinė komedija, bet tam yra
popierius, ant kurių gali rat-

tyti susilgalvojamas pynes.
Neperdaug komplikuotas, be-
sikeliančias, netikėtas, - sa-
ko Eglītis.

- Vokiečių okupacijos
metu 1942 m. kurį laiką gy-
venau ūkyje, apie 60 km.
nuo Rygos. Katmiška idėja
kutente kuteno ką nors rašy-
ti. Mezglau teatrinį vaidini-
mą. Atspausdinta antrame
tome, vadinas Kosma kon-
firmacija. Parašyta Tauti-
nam Latvijos Teatru, bet
dėl intrygų tenai nevaldino,
nors talkė jų artistams.
Pastatė kitas teatras, vyku-
stais, su kitais artistais.

- Antrą veikalą rašiau
Dailės Teatru, bet ir vėl
valdino kitas teatras, kitas
režisorius, kiti artistai. Tai
buvo "Pa purna tiesu", apie
arklių lenktynes.

Tiedu veikalai iš Nepri-
klausomybės laikų, pakluvo
į knygą ir buvo su suvaldinti
150 kartų.

- Paskatintas tokio pasi-
sekimo, vėl kūrėte naujus
vaidinimus? - klausiu.

- Rygos laikais parašiau
"Kazanovas metelis" / Kaza-
novo apsiaustas /, bet tada
jau nebuvo laiko suvaldinti.

Veikalą rašo antrą ir trečią kartą iš atminties

Bėgant iš Rygos, nebuvo
laiko ar galimybių pasitinti
rankraščius. Buvo taip pri-
slėgtas, taip pergyveno savo
Tėvynės kirtimą, savo raštų
žuvimą, kad manė niekad
daugiau nerašyti. Piktis,
nevaltis slėgė visą esybę. A-
ple teatrą nenorėjo nė gal-
voti.

Bet, atvykus į Berlyną-
latvių teatralai ir bendrai
kultūrininkai, ji prašė toliau
rašyti, kurti latvių teatru,
latvių visuomenę, kuri nuo-
latos ir nebaigtai reika-
lauja naujų latviškų knygų,
straipsnių, teatrinų vaidini-
mų, kritikų.

Tuo metu aktoriai ypatingai
prašė įleisti duoti nors
vieną naują ir linksmą vei-
kalą. Galvojo, kas daryti?

Grįžęs į savo menkutį
kambarėlį, pradėjo ir at-
minties atkurti tą Kazanovo
Apsiaustą. Vargais negalais
parašė, nors abejojo ar ge-
rlau už originalą, likusį Ry-
goje.

Bestruošiant veikalą į-
duoti latvių teatralams,
Berlyną labai smarkiai puo-
lė anglų bombonešiai. Jo
žmona buvo pasislėpusi na-
mo rūsyje. Kitoje to rūso
pusėje buvę žmonės žuvo.
Tuo laiku jis buvo kitoje
miesto dalyje ir menkutę
beturėjo viltį atrasti žmoną
gyvą, nes visi rajonai buvo
sunaikinti.

Nutarė iš Berlyno bėgti.
Patraukė skubomis, paslė-
męs lagaminą, kuriame,
kelstu supuolimu, turėjo
500 lapų balto popieriaus.
Turėjo prasčiausius rūbus,
ir tie patys apdegę.

Nuvyko netoli Ulmo, kur
išgyveno 5 metus. Vokiečių
tarpe išgijo daugiau ir ge-
resnių draugų, negu per ilgus
gyvenimo metus Kalifornijoje
tarp amerikiečių. Tarp
vokiečių gyvendamas parašė
vaidinimą, jau suvaldintą a-
ple 50 kartų.

Kazanovo apsiaustas

Teko trečią kartą rašyti
iš atminties Kazanovo Ap-
siaustą.

Pasiskaitykime gabalėlį:
/ Trečio veiksmo, 5 scena /
Lambertas pasirodo prie
lango.

KAZANOVA: Kas naujo?

LAMBERTAS: Dėdke, aš
dirbu Jūsų naudai.

KAZANOVA: Iš tiesų? Mano
malonūs Lambertas! Ir ką
jūs padarėte mano labui?

LAMBERTAS: Aš nuvykau į
šventos Onos maldyklą ir
klek pagalvojau apie šven-
tuosius.

KAZANOVA: Tai taip.
paskul?

LAMBERTAS: Ejaus pasi-
vaikščioti prie upės, visą
laiką galvodamas, kaip jums
padėti. Verklantį gluos-
nį liūdnei kabėjo virš tam-
sios upės, patvynusios rudens
lietumi. Vientisa viena antla
plūduriavo bangose. Buvoto-
kla vientisa naktis, kad aš
pradėjau liūdėti. O, mano
dėdke, aš pats klausau sa-
vęs, kas atsitiks su Jumis?
O, kodėl artinasi tokia pūta
pabaiga?

KAZANOVA: Bet kągi, po
veiklų, padarei mano labui,
jei iš viso ką padarei?

LAMBERTAS: Aš vaikštinė-
jau aplink kunigaikščio rū-
mus. Jie stipriai saugomi
sargybinių. Tarnai buvo la-
bai minkūs, stengdamiesi
užbaigti visą ruošą šios nak-
ties prlėmtimui. Ir nuosta-
biai skanus kvapas iš virtu-
vės...

KAZANOVA: Bet ką tu pada-
rei?

LAMBERTAS: Aš pilna krū-
tine trauklau skanaus maisto
kvapą.

KAZANOVA: Velnop su tais
kvapais! Ką tu padarei mano
labui?

LAMBERTAS: Ką aš galėjau
padaryti, mano valdove, su
tuščiu pilvu? Prakeikti virė-
jai visiška nenorėjo klausyti
mano pamatuotų prašymų.
Jie tik juokdavosi, kai aš su-
minėdavau maistą.

KAZANOVA: Juk aš tau va-
kar daviau pinigų.

LAMBERTAS: Nelaimingu
supuolimu aš juos visus pra-
leidau praeltą naktį.

KAZANOVA: Mano naudai?
Kaip juos praleidai?

LAMBERTAS: Aš pragėliau
į Jūsų sveikatą.

Šioji ištraukėlė gana ryš-
kiai parodo, kaip šmaikštus,
melstriškas yra Anslavs Eglītis
teatrinės komedijos
vyksme. Pagauna jis ne tik
žiūrovus, bet ir skaitytojus.

JAV-se leido savo knygas
1950 m. Eglītis atvyko į
Salem, Oregon, JAV. Pats iš-
leido 15 veikalų vienoje
knygoje švab kaprčiole - apie
gyventiną švabijoje. Jis pats
atsispausdino, susirūšo / tal -
ktninkavo knygrūšykla /, su-
slrado prenumeratorius ir
jlems išstuntinėjo apie tris
tūkstančius knygų. Knyga
tuo buvo išbaigta. Pelnė a-
ple tris kart daugiau, negu
vėliau gaudavo ar gauna
iš latvių leidyklų.

Rimtai galvojo pasidaryti
knygų leidybą, daugiau nera-
šyti. Norėjo leisti savo žur-
nalą. Susipažino su spaus-
vės darbu, išgijo reikalingų
bičiulių ir patirties.

1951 m. atvyko į San
Francisco. Nepatiko klima-
tas. 1952 m. atvyko į Los
Angeles jau pasiryžęs likti
rašytoju. Čia gyvendamas,
parašė daugumą savo vaidi-
nimų. / b. d. /

PAŽINKIME PRAEITĮ!

SENUOJU AUKŠTAIČIU
PLENTU

(Perspausdiname iš "Mokslas ir Gyvenimas" nr. 9/73 dr. Česlovo Kudabos straipsnį)

Ceslovas KUDABA — geografijos mokslų
daktaras, VU Gamtos fakulteto docentas,
parašęs apie 40 mokslinių straipsnių Lietu-
vos geomorfologijos klausimais. Perodinė-
je spaudoje rašo kraštotyros, gamtos ap-
saugos klausimais. Knygų "Kur Nemunas
teka" ir "Kalvotoji Zemaitija" autorius.

rus kalvotas ežeruos moreninis žemėvaiz-
dis — išraiškingiausias mūsų krašto syys
nys. O pientas lyg nematyti viso to: skro-
džia sau kalvutes ir gūbris, pylimų stori-
padėm kojom pasistiepia, daubeles pereida-
mas, tik ežerėlį sutikęs laikiai apsilenkia.
Netrukus pajuntame, kelias leidžiasi į ka-
kokias slėnius pletumas — dešinėje prasida-
da Asavijų polės, pilnos pasakojimų apie
senovinius prietikius... Tačiau, nepaisyda-
mas nieko, žmogus ir čia nuo seno kurdin-
sis. Kalvų gūbriukais ir nuosliausias tarp-
pelkių salas eina keliai ir ten užsilikusius
kaimiukus ir vienkiemius. Vienas tokių ne-
didelių kaimelių su mokykla prie pento iš
nuosilomų persikeliantįjį paugintas —
Šunelė jo vardas. Už jo tiesiai į rytus jau
lydi mus viena gražiausių girių ne tik čia,
bet ir Lietuvoje, taip ir vadinasi — Gražu-
te. Giria kalvota, su dešimtimis slaitinguose
guoliuose pradubusių ežerėlių, šviesi, nes
iš dešimties joje augančių medžių devynios
pušys ir tik-ne-kur lapuotis, eglė.

Tylių miškų, žalių pievų, pušynų kalve-
lių lydimas, mūsų pientas tiesus spėdžia
į priekį. O ten jau matome: visu penkiasde-
simčia metrų skersai kelio iškyla kalvagū-
bris. Kelias į jį staigų slaitą netiesiai kopia,
o truputį pasiraitydamas, net panašiai kaip
kalnų kelias. Kalvagūbrio ketera 200 m iš-
kilusi virš jūros — tai aukščiausia vieta vi-
same mūsų kelyje. Kaune prie Nemuno ke-
lias nusileis iki 33 m aukščiau jūros lygio.
Aukščiausioje kėtos vietoje, kelio deš-
nėje po jovarais puikuojasi baltas mūru-
kas, savo stiliumi primenantis klasicistinį
statinį. Senesnį užklauso, išgirsime tą statinį
vadinant „kašarka" — pento prižiūrėtojo
bustas, arba sarginė. Stovi ji čia jau antras
simtas metų. Taigi važiuojame seniausiu
Lietuvos pašto pientu.

Pašto tarnyba Lietuvoje siekia anksty-
vuosius viduramžius, o pašto keliai atsirado
kur kas vėliau — XVII—XVIII a. Tačiau ir
tie buvo tik išvažinėti, medžiais apdinti,
be grindinio, be tiltų, brastomis, keltais va-
duotais. XIX a. pirmoje pusėje tik pradėti
tiesti pirmieji pientai su pylimais ir grindi-
niais. Pirmasis iš jų ir buvo šis — Peterbur-

go — Varšuvos. Atkarpa tarp Dinebarko ir
Kauno nutiesta per labai trumpą laiką —
1830—1835 m. Suvalkiskojo dalis baigta
kiek anksčiau — 1829 m.

Tai buvo labai svarbus pientas. Jam at-
siradus, sumažėjo nuo Vilniaus per Svene-
čionis eįsio pašto kelio reikšmė. Prie pient-
to buvusios gyvenvietės tarsi atgijo, ypač
tos, kuriose buvo pašto stotys. Tokios stotys
pastatytos kas 15—20 km, o sarginės —
apytikriai kas 7—10 km (kas valandą ke-
lio). Iš tų laikų tebestovi pašto stoties pasta-
tai. Degučiuose, prie kurių štai leidamiesi
nuo kėtos artėjame, taip pat. Dauguma
stotčių buvo vienojo stiliaus, su dviem mūri-
niais filigaliais į kelią, iškilmingomis durimis,
o kiemo pusėje, kur buvo arklidės, ne-
retai sienos buvo akmenų ar medžio. Pašto
stotyse gyveno pašto tarnyba, būdavo
prengti kambariai įvairaus rango keleiviams,
laukiamasis. Šalia paprastai atsiradavo ir
karcėna. Degučiu stoties mūsų šimtmėčio
pradžioje būdavo 6 arkliai. Tai nedidelė sto-
tis, kitos tuo laiku turėdavo daugiau (Uk-
mergėje 16, Kaune 20).

Kelvių pašto kelyje daugiau būdavo
šiltuoju metu, o prakes buvo stengiamasi
pervežti lengvesniu ir pigesniu žiemos ke-
liu. Pašto kelio reikšmė sumažėjusi. Degu-
čių pašto stoties patalpose glaudėsi įvairios
valstybinės įstaigos. Dabar mokykla.

Praeitime šimtmetyje stoties link nusit-
iesdavo ir kiti keliai, susidarydavo ties ja
kryžkelė. Taip atsitiko ir Degučiuose: čia
ateina kelias nuo Salako, taip pat iš kito
šono — nuo Duseto. Kurioju jįjį bepasuk-
tum, patirsi gražių išpučių: eina jie miš-
ketomis paežerėmis, kabinejasi aukštų kal-
vagūbrių slaitais. Iki sekantiesios senosios
Daugailių stoties toks pat nuotolis, kaip ir
nuo Zarasų. Žemėvaizdis irgi panašus, tik
dar ryškesnis kalvotumu, daubotumu, gau-
siau ežeruos.

Lenkdamis Šukščius, pravažiuojame bu-
vusį Sventosios slėnį. Dabar čia upė pa-
tvenkta, nuo 1959 m. abipus kelio tyvuliuo-
ja Antalieptės marios. Pakelius vandenį, į
bendrą tvenkinį susijungė 26 ežerai. Nepa-
prastai išpuodingos marių pakrantės, daugy-
be jaukių sausasmelių, pušynų pusiasalių,
užtekusių užtekėlių, 90 salų. Toliau kelias
tiesiasi, palikdamas pašaliuose mažus eže-
rius, gojus, gražias kuplias kalvas. Jos
raudonšones nuo molžemio, vagomis „susu-
kuoti" į slaitai primena čerpinius sena-
miesčio stogus. Daugailiai velgi ant pana-
šaus gūbrio, kaip Degučiai. Miestelis senas,
šis kelias jau jį rado ir apėjo, palikdamas
tylų truputį tyliu. Nuo kelio gerai matyti
piliakalnis. Jaukus Daugailiuose pašto sto-
tis, taip pat susiformavo kryžkelė. Iš rytų

atėjo kelias nuo Vajasiskio, o iš vakarų —
nuo Antalieptės.

Iš šių apylinkių yra kilęs karvedys J. Uho-
revičius, rašytojas A. Miškinis. Tautkelių
kapuose 1818 m. palaidotas žymus Vilniaus
universiteto medikas prof. J. Simkevičius.
Jis žinomas ir savo visuomenine veikla.

„Šubravcu" (mėnauđeliu) draugijos steigėjas.

O kelias, kopinėdamas kupliomis kalvo-
mis, skuba link Utenos. Jis tai pakyla į
aukštokas viršūnes, tai neria giliai į dau-
bas, slėnius. Senuose palieka baltos sarginės
senų jovarų paunksnyje. Idomu, kad ir jos,
ir stotys dažniausiai yra kelio dešinėje. Čia
tai taisyklė? Netoli stambokas Jotaučių ta-
rybinis ūkis, kitos gyvenvietės, piliakalniai
(Vaikutėnų), vieškeliai, viliojantys išsuk-
ti į jaukius šio krašto kampelius (Sudeikius
prie Alauso). Šiuo keliu nemaža pravažiuo-
jamųjų mūsų krašto svečių, keliautojų.
Važiuoju juo į Rusijos kultūros centrą Peter-
burgą mūsų krašto veržlesnieji jaunuoliai.
Antanas Baranuskas, iš Anykščių brolio
Jono atvežamas, ilgokai turėdavo lukuriuo-
ti iki patekdavo į dilijaną — pirmiausia ei-
lė juk kilmingiems, valstybės reikalais už-
imtiesiems, o valstiečio vaikui kartais tik
po savaitės laukimo.

Užsimastę nepajusime, kaip privažiuosime
plačiame klonyje baltuojančią Uteną.
Išsikūrusi jau kitame žemėvaizdyje — buvu-
sio priededyninio ežero įlankos šlaite. Ties
Kloviniais pientas eina buvusių priededyni-
nių marių papilūmiu: lygu, smelis. Kur da-
bar Utena, tyvuliuoja vandenį, šaltavande-
nių bangų ristasi. Miestas turi seną kilme,
ją liudija Norkūnų piliakalniai, šimtmėtiniai
istorijos puslapiai. O visgi pravažiuojanti-
jį pasitikis išpuodinga nūdienu. Prie Dauniš-
kio ežerėlio kyla nauji šviesūs daugiaaukš-
čiai gyvenamieji kvartalai, didumu jau len-
kiantys senamieji, išaugo stambi tekstilės
gamykla, kyla mėsos kombinato sienos, Ute-
nos link tiesiasi platus geležinkelis, stei-
giasi ir auga mokyklos — kuriasi nauja aukš-
tačių sostinė. Idomu išlipti, apeiti memoria-
lines vietas, apžiūrėti kraštotyros muziejų,
žinoma, sustoti prie pašto stoties, kur svei-
ka, puiki tebestovi pietrytiname miesto pa-
kraštyje. Minima, kad joje būta ištaigųjų
patalpų, laikomų kilmingiesiems keleiviams.

Iš Utenos klonio pientas lipa lygiai taip,
kaip, ir nusileido į jį — pakopomis vis į
aukštesnes ir aukštesnes pakilumas. Už ket-
verto kilometrų, jau kalvotoje žemėje, se-
nų medžių guote prie mažo ežerėlio — Ja-
sonių vaikų namai, sarginė. Dar kylame
aukštyje — Antalgės tarybinio ūkio laukai,
išplitę plokštųjų stambių kalvų kreivumo-
se. Tarpukalvėse ežerai. Laužiedžiuose bu-
vusi nedidelė pašto stotis.

(Bus daug)

KELIAS Į ALKOHOLIZMĄ

(Orig. N. Keselis ir H. Voltonas - Alkoholis Vilnius, 1972)

Kiekvienas alkoholis turintis žmogus, o ne lengvas gėrimas, savitą ligos istoriją. Alkoholis gyvenimas susideda iš vienos po kitą einančių ligos laikotarpių, be to, kiekvienas iš jų turi fazes, kurias galima atpažinti iš būdingų, vis labiau ryškėjančių simptomų. Vieną jų pasireiškia gana ankstyvoje, kitą - tik vėlesnėse ligos stadijose. Mes juos aprašysime tokiu eile, kuri nustatytą, remiantis daugelio pacientų apklausa ir stebėjimu, tačiau nėra tokio paciento, kuriame tie simptomai pasireikštų tiksliai tokia eile. Tai, kad kurie reiškiniai, būdingi ankstyviam ligos laikotarpiui, kartais konstatuojami tik vėlesnėse stadijose arba jų visai nebūna. Yra pacientų, kurie iš pradinių alkoholizmo stadijų labai greitai pereina į sunkią būklę beveik be perinamosios stadijos. Tokie nukrypimai atskirais atvejais būna labai dideli. Žemiau aprašyta fazių eilė atspindi tik bendrą ligos vaizdą, nors ji būdinga daugelio alkoholių ligos eiga. Pirmausia alkoholis pradeda nesąklingai gerti, paskui pasidaro gėrimo įpročiu, kol, pagaliau, pasiekia chroniško alkoholizmo stadiją, kurią būdingas fizinis ir psichinis nuopolis. Ypatinę reikšmę čia turi du etapai, kuriuos peržengus, nebegrįžtama. Pirmasis etapas, rodąs alkoholizmo pradžia, yra tas, kai žmogus nesąklingas gėrimas tampa įpročiu. Antrasis etapas prasideda, pastebėjus chroniško alkoholizmo stadiją, kai atsiranda sunkūs ir ilgalaikiai organizmo sutrikimai. Nesąklingas gėrimas

Nors potencialus alkoholis ankstyvėse nesąklingo gėrimo stadijose išgeria daugiau alkoholio, negu žmogus, geriantis tik kompanijoje, bet geria dar sudraugais. Tačiau yra tam tikrų alarmo signalų, kurie rodo, kad gėrimas jau nesąklingas. Alkoholis ne tik daugiau išgeria už kitus žmones, bet svarbiausia, geria vis daugiau ir daugiau. Jis vis daugiau laiko, daugiau naktų per savaitę ir daugiau valandų per naktį praleidžia gerdamas. Jis greitai pats išsikvina, kad gerdamas visuomenės priimtų būdu, neišgeria tiek alkoholio kiek nori, todėl pradeda gerti slapčia. Jis geria iš eilės su savo bičiuliais, bet stengiasi išgerti keletą taurelių viršaus.

Jis pradeda leškoti būdų, kad išgertų daugiau, nematant kitoms. Bet kokiu pretekstu jis gali valandėlei palikti savo draugus ir greitai išgerti porą taurelių kitame bare arba keliauti iš baro į barą, kad pažįstamėjų, kuriuos ten sutinka, nežinotų, kiek jis išgėrė. Tuo tarpu namuose jo taurelėje kalcidrus gėrimas gali būti,

FILMŲ PASAULYJE

Algirdas Gustaitis

ŠV. PRANCIŠKUS IŠ ASSISI

"Paramount" spalvotas filmas, pavadintas "Brother Sun, Sister Moon"

Romos Katalikų knygoje yra tiek daug šventųjų, kad tikrai paskirti plačiau žinomi. Vienas tokių yra šv. Pranciškus iš Assisi. Priedėli "iš Assisi" pridėda dėl to, kad buvo daugiau šventų pranciškų: Pranciškus Borgetis, Pranciškus Ksaveras, Pranciškus Paulietis, Pranciškus Regis ir Pranciškus Salezietis.

Šv. Pranciškus iš Assisi, manau, daugiausiai žinomas. Lietuviai jį nebloggeri žino kaip paukštelį globėją. Lengva pastebėti paminklą, statulėlę su šv. Prancišku, laikančiu rankoje paukštelį. Dideliam džiaugsmui, mėlėlas Daumantas Čibas visai neseniai išdrožė didelį medžio kūrinių su šv. Pranciškumi ir paukšteliu jo rankoje, tarsi kalbėtis mėlės pilna širdimi. Dideliam džiaugsmui ir pritrenkiančiam nustebimui tą meno kūrinių padovanojo mudviem, medyje net išrašė dedikaciją. Ar galėjo geriau pataikyti, nes tiek žmonelė, tiek aš labai mylime laukinius paukštelius, juos kiek imandami globojame.

Hollywoode esanti "Paramount" filmų studija filmą "Brother Sun, Sister Moon" / Brolis saulė, sesuo mėnuo / filmą rodė pilnutėlei spaudos žmonių, artistų auditorijai. Geram nustebimui buvo net keletas kunigų / dvasininkų / ir kelios vienuolės. Filmą nėra ištisinė šv. Pranciškaus iš Assisi dokumentinė išplovė, bet turi labai daug tikrų dalių, epizodų.

Kaip ir tikram gyvenime, taip ir filme jaunas Giovanni Francesco Bernardote buvo karingas, melikautis linkęs su merginomis. Turtingo pirklio sūnus. Bekerlaudamas pateko nelaisvėn, persigalvojo. Kartą besimeldžiant bažnytelėje, pajuto Kristaus žodžius. Pradėjo dalinti tėvo turtą. Tėvas nepatenkintas. Stengiasi sūnų susigrąžinti su vyskupo talka, bet tasai net nusirengia, drabužius atiduoda tėvui ir gyvenimą pradeda iš naujo visiška iš nieko.

Grįžtant vien prie filmo. Jo mėlė paukšteliams,

gamtai, augalams, pradėta dar gyvenant tėvo namuose, vis didėja. Meistriškai nu filmuota čirškiantis žvirblėlis, kurį norėdamos pamylėti, lipa stogais, vos nenukrenta.

Pasitraukęs vienuomen gyvena su kitais neturtingais. Jo idealizmas sužavėti, paseka kai kurie jo buvę draugai, net grįžę Kryžiuočių ordino riteriai. Jį paseka mergaitė, kurią išventina vienuole. Vyksta į Vatikaną, spėjant, kad Popiežius gali juos pasmerkėti ir visi supleskėti ugnyje, kaip eretikai. Betgi Popiežius nusilenkęs net pačiuojuo būsimu šventojo kojas.

Visas filmas pagamintas pasigėrėtina, meniška Pulkis filmavimai, spalvos. Šv. Pranciškaus iš Assisi garbei yra sukurta daugybė paveikslų, skulptūrų ir kt.; dabar štai ir vertingas filmas.

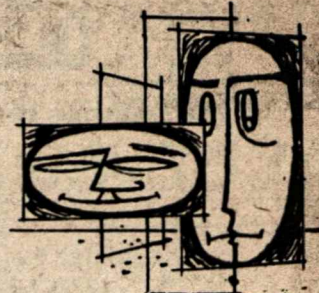
Išėjus iš filmo stebina to laikotarpio / šv. Pranciškaus iš Assisi gyveno 1182-1226 m. Italijoje / jaunovai, lyginant su dabartiniais jaunovais, vaidinančius kažin kokius kankinius, paneikinančius tėvų turtus, išeinančių gyventi be namų, be pinigų. Ir dabartinių apsiirngimas, elgsena panaši. Argi šv. Pranciškus iš Assisi yra padaręs tiek daug įtakos vadinamiesiems hipiams bei pan., ar tebevyksta keistas supuolimas? Elie atvejų hipių jokių būdu negalima lyginti su pranciškais, betgi savotiška paralelė kaž kaip vedasi.

Šio "Paramount" filmo "Brother Sun, Sister Moon" / tokia daina girdisi filme / pagrindiniai veikėjai:

Francesco - Graham Faulkner. Į artistų parinkimą, kaip skelbiama, jis atvyko per vėlavimą ir vos buvo išleistas ir tuoj gavo vyriausią rolę. Atliko pasigėrėtina.

Filmo direktorius Franco Zefferelli du metu leiskio tinkamų artistų, važinėdamas auto. Kartą automobilio nelaimėje vos neužsimušė ir pusanturę metų buvo bejėgis. Jis vadovavo "Romeo ir Julija" filmavimui ir kt.

KREIVI VEIDRODŽIAI

KASDIENINĖS PASTABOS

Laikraštis Times of India praneša, kad li profesinių sąjungų iš kapitalistinio pasaulio kreipėsi į Indijos vyriausybę, prašydamos grąžinti atgal į darbą praeitais metais po streiko pašalintus geležinkelio darbininkus. Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų profesinės sąjungos po prašymu pasitrašyti atsakė.

— Tai gana liūdnas komentaras Sov. Sąjungos šūkiu: "Visų šalių proletarai vienykitės", baigia savo pranešimą Times of India.

— • —

Posakis "Tyla yra auksas" savaime išaiškina, kodėl jos šiandien yra tokia didelė stoka.

Paruošė V. Š.

Finansavo Luciano Perugla, pagaminęs eilę žinomų filmų su tokiomis artistais, kaip Sophia Loren, Melina Mercouri, Gina Lollobrigida, Rod Steiger, Marcelo Mastrolanni ir kt.

Popiežių Innocent vaidina Alec Guinness, žinomas anglų aktorius, sukūręs eilę klastiškų filminių charakterių. Čia jis irgi yra pulkus.

Rankraštį paruošė net keili autoriai. Filmavo E. Guarnieri A. C. Kamera valdė Bernard Waterson. Filmuota Italijoje, daugumoje autentiskose vietovėse. Tikrieji filmo gamintojai yra "Euro International Films" ir "Vic Films" Ltd.

Ottawa

PABAIGTUVĖS OTTAWOJE Montrealo skaučių Valvorykštės Projekto išpildymo ir baigmės proga Ottawos lietuvių emėsi iniciatyvos suorganizuoti parodą Public Archives pastate, Kanados sostinėje, Ottawoje.

J. V. Danyso pasirūpino reprezentaciniu parodos katalogu, paruošė jam anglų ir prancūzų kalbomis tekstus bei geras iliustracijas.

Senatorius C. W. Carter buvo šios parodos globėjas.

Parodą atidarė J. V. Danyso pakviesdamas L. B. Ottawos A-kės pirm. p. Radžų tarti kelis žodžius, Rasa Lukoševičūtė atsilankiusiems išklė pagrinđinius šio projekto tikslus, pabrėždama, kad valstybinė parama įgalino jų siekti ir juos vykdyti. Senatorius C. W. Carter, kilęs iš Newfoundland, pristminė, kad ir jo vietovės žmonės labai mėgsta austi, tai pasijutęs parodoje lyg namuose. Jam buvo įteikta lietuviška lėdė atminimui.

Daugiakultūriniam Rinkalams ministerio atstovas Douglas pasidžiaugė tokiais konkrečiais projekto rezultatais. Jei visi projektai atneštų tokius rezultatus, tai jlems atstrastų valdžios parama ir pinigų užtektų.

Ir Ottawos Folk Arts Council atstovas ir kiti svečiai pasakė po kelis gražius žodžius mūsų darbščiosioms montrealietėms.

J. V. Danui buvo įteikta knyga su įrašu ir suvenyrinės kankelės įvertinant jo pastangas šiai pabaigtuvų parodai surengti.

Daila, ir A. Tamošaitė, bei daugelis vietinių ir iš toliau atvykusių lietuvių nuoširdžiai džiaugėsi matydami mūsų tautodailę suklestėjusią Kanados sostinėje.

REGISTRUOKITĖSI!

KAUNO JEZUITŲ GIMNAZIJOS MOKINIŲ SUVAŽIAVIMAS IYKYS RUGPIŪČIO MĖN. 30 - RUGSĖJO 1 DIENOMIS ČIKAGOJE, JAUNIMO CENTRE.

VISŲ KLASIŲ, VISŲ LAIDŲ MOKINIAI IR MOKYTOJAI KVIEČIAMI REGISTRUOTIS PAS PETRĄ KLEINŲ TĄ, S. J. - 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636, USA. Tel. (312) RE-7-8400. Registruojantis įmokama 5 dol.

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavertę lietuvių laisvę, nelaimos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantai ar jų įgaliotiniams.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendrus darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąja lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iluzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę, tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išvilyjos, taip pat pavertę Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams - \$30.00, pusei metų - \$16.00, trims mėn. - \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams - \$26.00, pusei metų - \$14.00, vienam mėn. - 2.50. Užsieniuose - \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančių atkarpą.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Lietuviška AUDRA vasarvietė Cape Cod, Mass.

Išnuomuojami kambariai nuo birželio 15-tos dienos viloje "AUDRA", kuri randasi tik kelių minučių eijime nuo garsiojo GRAIGVILLE BEACH.

Vieta rami, apsupta medžiais ir lietuviškoje aplinkoje. Kreiptis: Simonas Kontrimas, P.O. Box 733, 15 Jackson Ave., Centerville, Mass. 02632 USA.

Skambinti vakarais nuo 8 val. (617) 771-0762

Tony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971. T. Laurinaitis

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 10,30 iki 11 val. vak.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

636 EAST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ SKELBAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI, YRA GRAŽŲ APSAKYMŲ, EILĖRAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKUSKIEŲ VEDA FEISINIŲ PATAIRIMŲ SKYRIŲ. Metinė prenumerata tik \$ 7.00

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS; BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI - ATEIK PAS MUS. MES GALIME TAU PADĖTI.

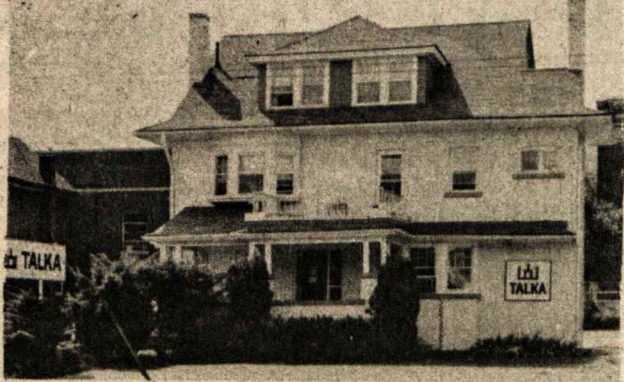
LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ

(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpoje (7722 George Street, LaSalle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagalbos. Atėjus pas mus - nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 365-0691, Henrikui N. 277-7868.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

isikūrus nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		
pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.	MOKAME UŽ:
antradieniais	10 — 5 v.p.p.	Depozitus (P.C.A.) 6%
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.	Santapas (Nuo spalio 1 d.) 7%
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.	Terminuotus depozitus 1 metu 8%
penktadieniais	10 — 7 v.vak.	IMAME UŽ:
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.	Asmenines paskolas 12%
		Nekilnojamo turto paskolas 10 1/2%

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais užgalyta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 5,000,000

popietė savuose namuose

S. Pranchūnas

Vieno sekmadienio popietę, prie vieno stalo garstai laisvabūninkai. Jie buvo susiderėję iš vieno milijono dolerių, kitaip tariant iš olimpinės loterijos laimėkio. Derybų priežastimi buvo neseniai Toronte įvykusios dvi dalės parodos. Tėvynainiai apžūrėjo tas parodas ir išsiskyrė priešingom nuomonėm.

Pirmoje parodoje, kuri įvyko Priskelimo parapijos salėje, dalyvavo keletas modernistų. O antroje, kuri buvo Lietuvių Namų Gedimino pilies menė — tik du, iš kitur atvykę — dailininkė ir skulptorius.

Torontiečių grupė nustvilusi abiem parodom ir reišė protestą. Jie tvirtino ten nieko daugiau nematę, tik akiplėšišką formų išniekinimą ir daug terlyne. Tuo tarpu antroji grupė abiejuose parodose išžūrėjo pasigėrėtiną modernizmą ir, nuostabių spalvų harmonijas. Nuomonės griežtai išsiskyrus, meno mėgėjai nutarė susilažinti ir lukterėti tikrųjų meno žinovų pasisakymo.

O dabar, jie čia atsinešę

Lietuvių Diena. Vyks autobusai, ir į abu galus teka nuo tik 4 dol. Registruotis pas St. Cecevičienę LA-34526.

Lietuvių Televizijos programa tebus kas antrą savaitę. Tuo tarpu jos programos leis Jaunimo Centras. Jas ves kun. Kezys su talentu talka. LTV ir toliau rūpinasi lėšų telkimu. Rugpjūčio 24 įvyks didingas piknikas — gegužinė, pavadinta Lietuvių Diena, Būčio sode.

Mūsų tarpe nelaimės ir mirtys ateina netikėtai. Štai, po jaunuolio Klapausko žuvimo, birželio 13 d. žuvo Paulius Marcinukas 23 m. jo valruojamam motociklui susidūrus su automobiliu. Stimul Apanavičiui darbo metu buvo nutraukta ranka. Dabar gydomas Šv. Antano ligoninėje. Visi jam linki pasveikti ir užjauciti joje sunkioje nelaimėje. Balfo pirm. Rudienė ir Balfo direktorius K. Januška po sunkių operacijų grįžo į namus toliau gydytis.

Bal. Brazdžionis

du Tėv. Žiburtų numerius su dailininkų pastakymais, dabys galutinį sprendimą. Skatydami abu vertintum jie ir nutars, kurt pusė yra laimėjusi tą milijoną.

Visiems apstraminus, vienas iš pirmųjų pradeda skatytį modernizmu ausivylusios grupės atstovas. Jis skaito dail. Dagio pasisakymą. Šis žinomas ir darbštus dailininkas — skulptorius, turėjęs savo kūrinių parodas ne tik Kanadoje, bet ir Amerikoje, išleidęs savo darbų knygą, pirmiausia patiškina apie "spalvos ir formos" parodą. Dail. teigia, kad daugumas šios parodos atstovų, kaip ir visi šių laikų modernistai, pasitenkina labai menkais dalykais. Todėl nuostabu, kad lankytojų tarpe testigirdėję neigiami žodžiai, išreiškia kritišką laikyseną ir nesupratimą. Toliau Dagys aiškina, kad nekalbant apie supratimą ar nesupratimą, o turint tik pajautimą kam nors maloniam, kilniam, patraukiam, nes menas nesąs rebusų sprendimas, nei cirkišku sensacijų demonstravimas. Pavyzdžiu dail. nurodė ten buvusį porą iš įvalių medžiagų susiuvintų, niekam tikusių darbų. O baigdamas straipsnio autorius sako, kad menas turi patikti, nežiūrint ką jis valzduotų, o ne prasikšantis noras niekais ir kelstybėmis stebinti žmones.

Pabaigus dail. Dagio vertinimą, antrosios grupės atstovas pasiima kitą laikraštį ir ima skatytį dail. Telesforo Valtaus straipsnį. Dail. Valtus irgi plačiai žinomas dailininkas, daugelio leidinių viršelių autorius, sukūręs Vytauto Didžiojo portretą, buvęs nuoseklus dailės meistras, bet netikėtai persimetęs į modernizmą, visai netikėtai pažiūrį į tą patį meną. Jis mato tuose kūriniuose dvelkiančią jaunystę ir triumfuojančias nuotakas. Jis net tvirtina, kad jaunųjų menininkų kūryba buvusi pastebėta, įvertinta ir iškviuota į Kanados dailės gyvenimą. Toliau dailininkas, apibūdinęs ankstyvesnes parodas, kurtose dalyvavo abu menininkai, išveda neabejotiną jų subrendimą, profesionališkumą ir teikimą viltinių garantijų atečiai. Dail. Valtus buvęs net malonu matyti kaip lietuviai žiurovai greit suprato tuos kūrinius, juos priėmė ir su šypsniu veide reišė savo pasitenkinimą...

Tuo momentu, vienas nenuoroma klausytojas, garstai įsiterpdamas nustemba: "Ką ten žmonės galėję supasti? O kad žiūrėti į apatines kėlnes ir padžiautas kojines matėsi šypsniui, čia tai Valtus išreiškė tikrą tiesą..."

Bet straipsnio skaitytojas tuoju sudraudžia nenuoromą. Kiek nuleidęs laikraštį, jis tik pažiūrį pro akinų viršų ir išsiskokėlis tuoju užčiaupia burną.

Baigdamas Valtaus straipsnį skaitantysis valandėlę suabejoja. Tarsi nebesuprasdamas, jis pakartoja pabaigą. Jis ką tik buvo perskaitęs, kad toje parodoje lietuviai suprato ir priėmė ten buvusį modernizmą. O pabaigoje skaitantysis nustemba paties dail. nebefikrumu, jo atsargumu. Valtus

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/2% už 1 m. term. dep.
7 1/2% už taupymo s-tas
8 1/4% už pensijų planą
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 9 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v.r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 Toronto, Ontario, M6P 1A6

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

ANYTOS PAKALNISKYTĖS KONCERTO PASIKLAUSIUS

Mažoji Rodney Lietuvių kolonija tikrai gerai padarė, kad Motinos Dienos proga suruošė jaunus, bet jau kylančios žvaigždės — dainininkės Anitos Pakalniškytės koncertą. Tikrai malonų pažymėti, kad iš Hamiltono lietuvių apylinkės po sol. Lili — jos Šukytės, pasiekusios per Metropolitan operą dainavimo meno viršūnių, ateina antroji dainininkė Anita Pakalniškytė, kuri mėlai vyks ta pakoncertuoti net į tolimesnes — mažas kolonijas ir duoda mlesos progos pasiklausyti dainavimo meno.

Rodney miestelyje A. Pakalniškytės pasirodymą reikla laikyti koncertu, nes ji padainavo net dvyliką, daugumoje lietuvių kompozitorių, puikų kūrinių. Nepaprastai gražiai nuskambėjo Br. Budrūno Mano Protėvių Žemė, A. Kuprevičiaus Vosilkėliai, G. Gudauskienės Apynėlis, Kregždutė, S. Sasnausko Kur Bakūžė Samanota, ir kt.

A. Brazlinsko Nemunėlį ir A. Raudonkio Lauksiu Tavęs Atėmiant puikų dainų teko klausytis chorams išpildant, bet ir Anita Pakalniškytė jas solo tikrai pasigėrėtinai perdavė.

Galėjau šokt Per Naktį iš My Fair Lady ir valsas iš operos La Boheme taip pat buvo patraukliai solistės išpildyti.

Besiklausant su koncerte dalyvavusiu sol. V. Verkalėčiu, ir besidžiaugiant nauja-

augančia menine jėga, atrodė, kad Anita Pakalniškytė yra jei ne pusiau koloratūrinė, tai tikrai lyrinis sopranas. Jos balsas skambus, visai malonus jos balso registras ryškūs ir tikri. Gal galėjo būti geresnė tartis, tačiau, ilgai nyl, reikla manyti, tai išsilygtis ir dar daugiau išryškinti jos puikų dainavimą.

Scenoje dainininkė puikiai laikosi, ji yra tikrai patraukli. Jai linkėtina geriausios sėkmės ir saulėtos ateities.

Labai apstomokėjo pavažiuoti ir ilgesnį kelio galą šio koncerto pasiklausyti.

Dėkinga publika nepagalėjo jai audringų katučių, o rengėjai įteikė puikų raudonų rožių plokštę.

L. Elmantas

PO CHICAGOS DANGUM...

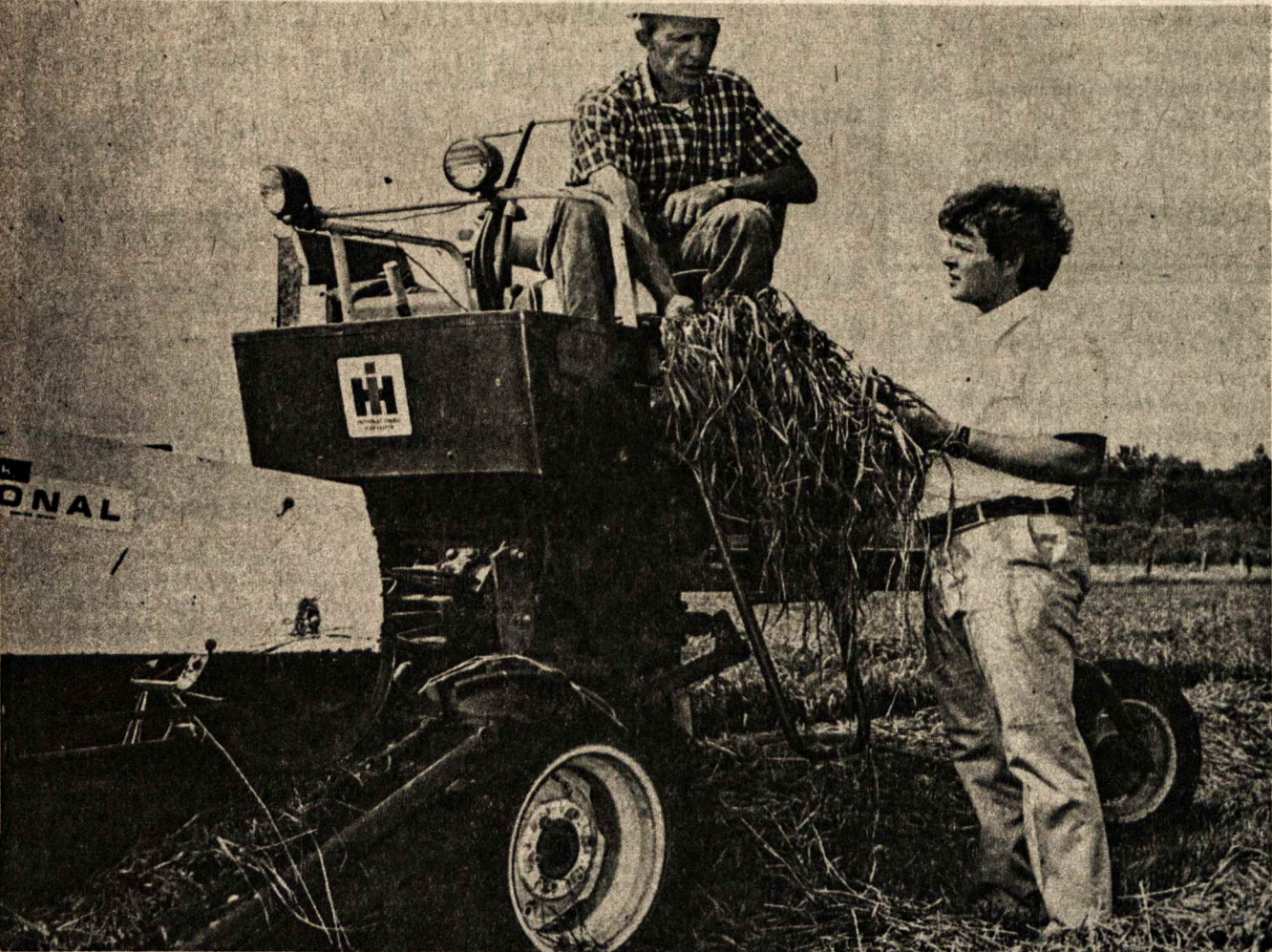
(Atkelta iš 3 psl.)

visas išlaidas ir sutelktos lėšos paskirtos stipendijoms. Šiais metais jos buvo įteiktos Vilijai Dainis, Eug. Stančauskas ir Loreta Baršketis.

Čikagos Lietuvių Moterų Klubas, susijungęs 1923 m. lietuviškos kultūros ir tradicijų palaikymui Amerikoje.

Vytauto Didžiojo Rinktinė jau nusipirko už 40 tūkst. namus Brington Parke. Šaukiam, norintieji įsigyti namų pirktimo akcijų — anketų, kreipkitės pas p. Išganaitį 4429 So. Rockwell str.

Liepos 13 organizuojama išvyka į Kenosha, kur įvyks

SIENAPIUTE. Netik motorizuota, bet ir išradinga sienapiute šiuo metu prasideda Ontarijos provincijoje. Piauna zolė ir zalia silosuoja galvijų pasarui. Piauna, ir dziovina zolė ir veliau sia masina supakuoja ir pati masina sumeta į paskui vaziuojančią priekabą. (Photograph by Ontario Ministry of Agriculture and Food)

MEŠKERIOJIMAS

B. Vaičiaitis

(Pradžia 21 numerioje)

Lydeka - *Esoc lucius* arba *northern pike* daugiausia interesuoja meškeriojus savo didumu ir kovingumu. Lydeka griebia ką tik pamato vandenyje plaukiant. Ji visuomet alkana ir nelabai renkasi maisto. Ji nesilaiko dietos: minta visokių vandens gyvūnų, todėl meškeriotojui jausis lengva parinkti. Be didelio tyrinėjimo griebia dirbtinius jausius, kurie rodo daugiau judrumo vandenyje.

Visų rūšių lydekoms meškeriotoji naudojama panašūs būdai. Dažniausiai vartojama vidutinio sunkumo spinningai su mono šniūru nuo 10-16 lbs. stiprumo. Stiklinė kartelė nuo 6-7 pėdų ilgio su stangria viršūne.

Laivuku važiuojama iš lengvo ežero ar upių pakrantėse prie žolių lysvių ir traukiamas meškeris užpakalyje laivo 40 m. pasilikusią blizgę. Geresniam rezultatui gauti kartelės viršūnė klotama aukštyn ir žemyn, protarpiais patraukiant žemyn, staigiau.

Dar geresni rezultatai gaunami svaigiant blizgę nuo kranto arba iš laivo ir parinktus taikinius. Pamačius, kad lydeka sėlina paskui blizgę, rašyk su blizge vandenyje skaitlinę aštuonis,

lydeka griebis lyg tigras. Lydekas galima ir vlietoje sėdinti ar net gulinti laive ar ant kranto meškeriotoi. Ant kabluko užkabina žuvytę ar smeltis ir svorį prikabina, metama į vandenį ir leidžiama skęsti jaukui iki dugno /bait casting/.

Lydekų neplaukioja būriais, kaip walleyes, ieškodamos maisto. Jos liurkso pavieniai, laukdamos priartėjant aukos. Pagavus vieną galima manyti, kad tame plote yra daugiau panašaus dydžio lydekų. Labai didelės ir mažos lydekų negyvena tame pačiame vandens plote.

Didelės lydekų dažniausia savo rezidenciją ištaiso negiliame vandenyje, bet netoli turi būti gilus ir didesnis vandens plotas. Pavojui atėjus, ji neria į gilumą.

Didžiulės lydekų gyvena pavieniai, į jos teritorijos vandens kitos žuvys nedrįsta pasirodyti. Jeigu pagavai 12 kg. tai tos vietos neužmiršk. Gera rezidencija nebūna ilgai neapgyventa. Už keletą dienų ar savaitę ten paprastai iškurs kita didžiulė lydeka. Didelė lydeka išsina iš bustinės maisto ieškoti ir vėl grįžta slėptuvėn.

Maskis, muskellunge, gy-

vena upėse ir ežeruose, bet nėra taip gausiai paplitusi lydeka. Maskis užima šiaurės Amerikos vandenynose tokią rolę, kokią Afrikos dykumose turi tigras. Maskis sau rezidenciją pasirenka upių ar ežerų ilankose, netoli gėlesnio vandens, bet mėgsta šiltą ir negilų vandenį, išplaukia pasišildyti į sėklumas. Minta žuvmis, kaip taisyklė, bet griebia varles, gyvates ir mažesnius paukščius. Žuvis, kuri pasirinktoje teritorijoje gyvena ilgą laiką, kitus įnamius iš savo teritorijos išgaudo kaip maistą. Jeigu kurioje ilankoje pastebėjai maskį, tai jis ten laikysis visą vasarą.

Lydekų, visų rūšių, neršta pavasarį ledams išėjus. Neršti plaukia į sėklumas, mažus upelius ir balas. Patelė leidžia ikrus ant vandenyje esančių augalų, neparuodama lizdo, būna, kad keli patinai ant tų ikrų leidžia pienius. Lydekų ikrų nesaugoja. Išsiperėjusios žuvytės maitinasi vandenyje esančiais gyvūnais, ir per metus užauga 8 colius. Jas lengva užvesti bet kuriame vandenyje. Užveisus daug lydekų ežere, jos išėda kitas nepageldaujamas žuvis ežere, pavyzdžiui sakurus ar geltonus ešerius, kai jų per daug prisiveisia, savo apetito, todėl visi meti dėl maisto stokos neužauga didesni. Maži ešerius meškeriotojų nepageldaujami.

Šiaurės Amerikoje yra paukščius. Meškeriotojai įtaisytos peryklos, bet mas-kių paskleidimas upėse ir pasirinkti jausius, kurie ga-ežeruose nėra visuomet būna lėtų pavilioti lydeką.

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET W., Visais kelionių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
M6R 1X6

DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTINIAMS I

LIETUVA

- Medžiaga suknėlėms - Crimlene, kostiumams ir svarkams - šimtaprocentinė rūšis - pusė kainos.
- Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyesterio - nuolaida iki 60%.
- Skarelės vilnonės arba šilkinės ir naujausiais piešiniais.
- Megztukai, golfui ir puloveriniai - didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
- Moteriški paltai - Borgana (art. fur) įvairaus dydžio tik \$49.00.
- Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) - pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.

Siuntinius siunčiame paprastu ir oro paštu. Priimame užsakymus automobiliams, šaldytuvams, televizijoms, pinigų Certificate ir kt. (Turime 22 metų patyrimą).
Prašome užteiti ir įsitikinti.

A.B.C. PARCEL SERVICE, 3891 St. Lawrence Blvd.,
Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9098.

Mūsų

Kredito Unijos Narei A. A. MARIJAI MAKSVYTIENEI mirus, jos giminėms ir artimiesiems nuosirdžia

užuojautą reiškia -

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" Valdyba

P A D Ė K A

Geguzės mėn. 30 d. staigiai mirus mano vyrui JONUI PETRO- NIUI, noriu širdingai padėkoti visiems, kurie padėjote mums tą didelį skausmą smūgi pergyventi. Ačiū už Jūsų užuojautas, geles ir maldas. Taipgi, kurie padėjote velionį palydėti į kapines.

Širdingas ačiū už patalpą p.p. J. Čičinskams, kuriose buvo paruošti pusrūčiai.

Likome nuliūdime ir niekad nepamiršime:

Zmona Selomėja, sūnus Bronius ir marti Edvina, dukte Elena ir žentas Bronius Šimonelis, dukte Genutė ir žentas Ronald Novelev, 5 anūakai ir 1 proanūke - Andrew.

- Daneta Stankevičiūtė išvykusi į Ispaniją pastgilinti ispanų kalbos.

PARDUODAMA

Už \$1295 Gal.

PIRKITE IR BŪSITE PATENKINTI...

Jei nemėgote dažyti savo namus - jūs pamėgsite dažydami su d'Exterieur CIL dažais, nes jų graži ir patvari spalva Pasiteiraukite apie mūsų Blanc Trutone

DE LASALLE HARDWARE
W. Theroux prop.
7688 Edouard, La Salle, P.Q.
Tel. 365-0470 (kampas 6 ave.).

NAUJI IR REMODELIUOTI KAILINIAI, KEPURĖS, STOLĖS IR KITI IŠDIRBINIAI.

Taip pat priimu apsaugai (storage). Viskam kainos prieinamos - fabriko. Skambinkite į dirbtuvę 845-2912

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymai. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237/3896

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.

NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS

PRISTATYMAS

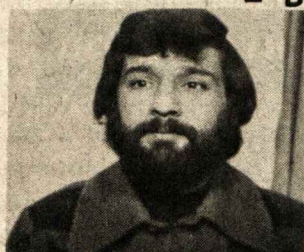
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

FREE SHOP AT HOME

Carpet Sales & Installation

Harding - Bigelow - Celanese - Kraus
- Burlington - Venture -

William Dicks

PARDUODU žemomis kainomis ir pats kilimais iškloju gyvenamus namus bei komercines patalpas (darbas tik \$1,75 už kv. jardą).

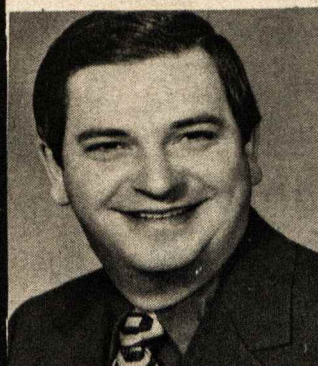
- Mūsų specialybė ir laiptų bei sienų išklojimas.
- Padarau madingus pakelimus.
- Pristatau į namus pavyzdžius.
- Padarau išnatavimus ir ikainavimus nemokamai.

Skambinkite tel: 768-6780 - 7962

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ

BALDŲ

PER

KRAUTUVĖS

3

AUKŠTUS

- Užsikeitę ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
- Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887

7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

3 HRS DRY CLEANING SERVICE
PATARNAUJA
CLEANER AND VALET SERVICE LTD.
NETTOYEURS - CLEANERS
7661-A CENTRALE 495-90e Ave.
365-7146 366-1143

Spécial du samedi - Saturday Special
IN BY LES VÊTEMENTS ENTRÉS A 1 P.M. READY BY 5 P.M. SERONT PRÊTS A 5 P.M.
VALOME VISŲ RŪŠIŲ APRANGĄ! SEŠTADIENIAIS SPECIALUS PATARNAVIMAS!
7661-A CENTRALE 495-90e Ave.
365-7146 366-1143

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 MAPLE BLVD. 5784 VERDUN AVE.
CHATEAUGUAY VERDUN, QUEBEC
TEL. 691-4760 TEL. 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

ROBERT RICHER
PIRKIMAS PARDAVIMAS PASKOLOS
VERTINIMAI NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS
Visakeriopi kiti patarnavimai
Immeubles RICHER Realites Enrg.
COURTIER - BROKER
7687 CENTRALE SUITE 301 LASALLE, QUE. H8P 1L7

366-7818
LAURENT DAIGNEAULT
Dodge Chrysler Dodge Trucks
7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.
LASALLE AUTOMOBILE INC.
Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De La Verendrye, prie Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remeliuoju
• Vasaros laikui saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée
Viskas moderniems namams!
Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame - Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.
Plumbing & Heating kontraktoriai.
140-2e AVENUE LASALLE 366-0330

NL REIKALAI

NL laikraščio leidėjus slėgė nemalonai aplinkybės, žinant ir kartu su skaitytojais vilią - skaitytojų nepasitenkinimą dėl vėluojančių laikraščių. Skundėsi tuo amerikona, skundėsi kanadiečiai, tolimosios vietovės ir čia pat, netoli redakcijos gyvenantieji lietuviai. Ypač verduniečiai, kurie gal vėliausiai gaudavo laikraštį, kaip visi kiti. O čia tik pusvalandis kelio priešėdam tiki redakcijos. Mat, Verdunas priskiriamas prie Montrealo ir jis gauna pašto siuntas per centrinį paštą. O ten skirstyme ir buvo pati didžiausioji netvarka, nes ten stipriausiai veikė unijos "didvyriai".

Žinome, kad skaitytojai suprato strelkų situaciją, bet ir suprantame, kad daugeliui atrodo, kad tai mūsų kaltė. - Juk kaip gi gali būti tokia netvarka valdžios įstaigose? - Amerikona gal lengviau numetė kaltę Kanados valdžiai. Gal dar nėra pilnai pagerėjęs pristatymas pašte, bet jau gavome atsiliepimų ir iš tolimųjų vietovių, kad situacija pagerėjusi.

Atsiprašome ir mes už ne-
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$5.00 metams!

Prašome išskirti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

BEAULIEU, GARNEAU, CRÉTE
Conseillers juridiques - Title Attorneys

Robert Beaulieu
NOTAIRE - NOTARY

Nuolatinių patarnauja LaSalle miesto savivaldybei, LaSalle Case-Popular bankui. Visiems kitiems, kurie tikl mane kreipiasi, į tą pačią ir lietuviams.

5567 VERDUN, VERDUN 781-3411

5702 CENTRALE, LASALLE 366-6474

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

GERA PROGA
Puikiai įrengta ir net kilimu išklotą NL redakcijos žemutinė patalpa. Išnuomojama susirinkimams bei kitokiems reikalingams.

NL gegužinė bus F. Skruibio vasarvietėje, rugpjūčio 3 d.

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL: 255-3536

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

606 Cathcart (prie Phillips Square), Suite 405,
Montreal, P.Q. - Tel: 875-6446, namų 678-3660.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

Marytė Gureckaitė (Leono ir Olgos duklė) su savo vyru Giovanni Cagnello vestuvių puotos metu. Viduryje jos dėdė dr. kun. F. Gureckas. Abu jau nieji yra Loyola College studentai.

Šiuo verslu M. Rutkauskas toje vyksta šio mėno studija, užsibrėžęs plačią verstis. Iš kuri turėtų virš 60 mokinių. Visnuomavęs gražią vietą ir patalpas. Visas keramikos darbas, pradedant nuomolio, ten šė, studijavo vakarais šios pat vyksta modernių mašinų ir šakos meną. Linkėdami naujų rengimų pagelba. Taip gi viejam verslininkui geros sek-

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuviai atstovai)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOSIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS!

- UŽEIKITE! ĮŠITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Royal Trust

Atstovas J. Skučas,
6966 Terasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA

3270 Boul. Langelier, Montreal, P.Q. H1N 3A7

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURĄ PADĖS JUMS

V. PĖTERAITIS

254-4566 / Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?

NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.

445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.

Foto E.M.L.S.
Sistema.

Montreal, Que.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

mės, stulome NL skaityto-
jams jo verslą aplankyti. M.
Rutkauskas yra ne menkas
NL rėmėjas. NL.

PENSININKŲ SAJUNGA

AUKSO AMŽIAUS SAVAITĖ /26-31 geg./ paskelbta LaSalle Miesto Tarybos, prašant Aukso Amžiaus Klubų Sąjungos. Ji pasibaigė šoklais St. Telesphore bažnyčios rūsyje. Šokių vakaran atsilankė virš 400 žmonių, vakaras praėjo labai sėkmingai.

Sąjunga buvo įsteigta Lionel Ratelle prieš kelis mėnesius ir spėjo išvystyti pažymėtiną veiklą. Sąjungos Komitetą sudaro po 2 atstovus iš kiekvieno klubo.

Pagrindinis tikslas - išrūpinti Senelių Namus/ Senior Citizens Home/, kurių jau seniai reikla, ir kitus bendro labo reikalus.

Buvo gautas ne tik Savaitel rengti sutikimas bet ir 500 dol. parama.

Pārūpintas viešas susitikimas su Hon. Fernand LaSalle M. P. P. diskutuoti Namų reikalą 30 birželio, 8 v. Laurier Mac Donald mokykloje, 400, 80th ave. LaSalle. Visi kviečiami atėti, ypač tie, kurie nori kad būtų šis klausimas teigiamai išsprendžiamas.

Senieji mūsų pillečiai buvo užmiršti jau per daug ilgai. Jaunesnioji generacija turėtų elgtis su senesniais taip, kaip norėtų patys būti traktuojami rytoj. J.S.

• Šv. Kazimiero parapijos klebonas dr. kun. F. Jucevičius buvo pakviestas pietums pas Montrealo arkivyskupą Paul Gregoire. Arkivyskupas domėjosi Montrealio lietuviais.

• Ši sekmadienį pas Vekterienę Šv. Kazimiero parapijos gegužinė, o kitą sekmadienį Aušros Vartų parapijos gegužinė Palangoje.

• L. K. Mindaugo šaulių kuopa buvo suruošusi Joninių laužą Baltijos vasarvietėje.

• Stalgi mirė Ona Daudėrienė, kuri palaidota penktadienį. Paliko vyrą Juozą ir sūnų Henriką su šelma.

• Dr. Ona Bakaitienė/Leon Gureckas sesutė/ kartu su sūnum farmacistu Rimu, duktere Dalia ir žentu dr. P. Vakseliu, broliu dr. kun. F. Gurecku iš Chicagos, dalyvavo pas Gureckus vestuvėse. gi brolis Stasys Gureckas su žmona Hilda iš Albertos.

• Magdalena Stankaitienė su duktere Ratavičiene iš Otterville, Ont., lankėsi Montrealyje pas sūnus ir brolius Juozą ir Gediminą Stankaitius.

CENTRE AUTO CLINIC

261 St. John's Road
POINTE CLAIRE SHOPPING CENTRE

697-3333

AUSTIN • TRIUMPH

PASINAUDOKITE PRITYRUSIU MŪSŲ
PASITARNAVIMU!

RENDELL'S AUTO REPAIRS

GENERAL MECHANICAL REPAIRS
TUNE UPS, BRAKES
MOTOR & TRANSMISSION, ETC.

TEL.: 636-6417

738 LAKESHORE DRIVE
DORVAL

NESITIKĖTOS - ŠIŲ DIENŲ KAINOS

4 AMC

PAVYZDYS:

HORNET 1975

2 durų sedan 6 cilindrių
reguliariu įrengimu
pagrindinė kaina

GREMLIN 1975

6 cilindrių 232 p.c.
reguliariu įrengimu
pagrindinė kaina

MŪSŲ FIRMA
NUOSIRDŽIAI
JUMS
PASITARNAUS!

MATADOR 1975

2 durų coupé 6 cilindrių
reguliariu įrengimu
pagrindinė kaina

PASIKALBĖKITE SU MANAGER - ABE BASERMAN

1 -

nesudėtinga, bet tvirta
garantija

2 -

100% 12 mėn. arba 12,000
mylių (fabrikinė garantija)

3 -

inspekciniai 37 patikrinimai
pagrindinių dalių

4 -

speciali apsauga važiuojant

st. lambert
AUTOMOBILE LIMITED

860 Taschereau, Greenfield Park

676-7901

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UZ:

Einamasis s-tas 6.0%

Taupomasis s-tas 8.0%

Term. ind. 1 m. 8.0%

Term. ind. - 2 m. 8.5%

Term. ind. - 3 m. 9.0%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 10.5%

Nekiln. turto 10.85%

Cekių kredito 12.0%

Investacines nuo 11.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.